

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τέταρτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 - Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ ἀνεῖν ἰσχύουσιν - Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σπυρίδου, 6.

7 Αὐγούστου 1877

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΚΑΝΑΡΗ

Κ. Κανάρης

ΔΗΜΩΔΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Συνόλιον' 281 ἄρ. 481.

Δ'

Τὸ δὲ δευτέρον προσὸν τῆς ψυχῆς ἔπεται ἀμέσως εἰς τὸ πρῶτον καὶ συνδέεται ἀναποσπάτως μετ' αὐτοῦ. Τὸ προσὸν τοῦτο εἶναι ἡ ταυτότης. — Ἐν μέσῳ τῶν ἀνκριθιμῶν μεταμορφώσεων τοῦ ὀργανισμοῦ, ἡ ἐν αὐτῷ ψυχὴ οὐ μόνον εἶναι μία καὶ ἀδιαίρετος, ἀλλὰ διακρίνεται οὐσιαστικῶς ἢ αὐτῇ. Ἄν καὶ ὑπομένοντα προϊόντος τοῦ χρόνου ποικίλας τροποποιήσεις καὶ ἐκ τῆς ἰδίας πείρας καὶ ἐκ τῶν μεταβολῶν τοῦ ὀργανισμοῦ, οὐχ ἦντων ἔχει τὴν συνείδησιν ὅτι εἶναι πάντοτε ἡ αὐτῇ ἥτις ἦτο ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἡ συνείδησις αὕτη λέγεται συνείδησις τῆς προσωπικῆς ταυτότητος.

Ἀναρίθμητοι εἶναι τῶντοι αἱ ἐν τῷ ὀργανισμῷ μεταβολαί. Διατηρεῖται πάντοτε ὁ τύπος τοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ εἶδομεν ὅτι ὁ τύπος οὗτος εἶναι ἡ μόνη αὐτοῦ ἐνότης, ἀλλ' ἡ ὕλη αὐτοῦ εἶναι εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν καὶ μεταβολήν. Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι, ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀποδεικνύουσιν ὅτι μετὰ τινὰ χρόνον οὐδὲν μέρος τῆς ὕλης ἥτις διατυπύεται ἐν αὐτῷ διακρίνεται, ἀλλὰ νέα ὕλη ἀντικαθίσταται εἰς τὴν πρώτην, καὶ τοιοῦτοτρόπως δι' ἐξελύσεως καὶ εἰσσελεύσεως μορίων ἢ ὕλη τοῦ ἡμετέρου σώματος περιοδικῶς ἀνακαινοῦται. Αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι, αἵτινες στρέφονται μόνον περὶ τὴν ὕλην, θεωμαστικῶς διακρίνουν τὴν ἐπιστήμην τοῦ πνεύματος, ἐὰν τὰ θετικὰ αὐτῶν ἐξαχόμενα παραβληθῶσι πρὸς τὰ ἐξαχόμενα τῆς ἐσωτερικῆς παρατηρήσεως, ἥτις μόνη καταδεικνύει ἡμῖν τὰ φαινόμενα τοῦ πνεύματος. Οὕτως, ἐν ᾧ ἡ περιοδικὴ ἀνανέωσις τῆς ὀργανικῆς ὕλης εἶναι ἐπιστημονικῶς ἀλήθεια ἀποδεδειγμένη καὶ ἀναντιρρήτος, οὐχ ἦντων ἀ-

ναντιρρήτως ἀλήθεια εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν περιοδικὴν ταύτην ἀνανέωσιν διαρκῆς εἶναι ἡ ταυτότης τῆς ψυχῆς, καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἀλήθεια πλαγίως ἐπιβεβαιούται δι' ἀνταποδείξεως ὑπὸ τῆς πρώτης, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι οὐ μόνον ἕλλης ἀλλ' ἐκκεντρικῶς φύσεως πρὸς τὴν τοῦ σώματος, διότι ἔχει ἀντίθετα προσόντα.

Τὴν διαρκῆ ταυτότητα τῆς ψυχῆς γινώσκομεν ἐξ ἰδίας συνειδήσεως ἀμέσως, ἀλλ' ἐπιβεβαιωθεὶς ἐτι μᾶλλον αὐτὴν καὶ ἐγγυᾶται τὸ ἰδικίτερον ψυχικὸν φαινόμενον τῆς μνήμης καὶ ἀναμνήσεως. Ἐὰν ἀναλύσωμεν προσεκτικῶς τὸ φαινόμενον τοῦτο, εὐρίσκομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ τῆς ταυτότητος. Ὅτε ἐνθυμούμεθα αὐθιγμῶς τὴν ἐν τῷ παρελθόντι δεῖνα ἢ δεῖνα αἰσθησιν ἢ κατάστασιν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἡ ὅτε προσπαθοῦμεν ν' ἀνακαλέσωμεν αὐτάς, ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ πνεύματι τὸ παρελθόν, καὶ μὲν ἀμυδρότερον, ἀλλὰ μετὰ τῆς βεβαιότητος ὅτι τὸ παρελθόν τοῦτο ὑπῆρξεν ἐν ἡμῖν, καὶ τοῦτο ὑποθέτει ἐξ ἀνάγκης ὅτι εἴμεθα οἱ αὐτοὶ καὶ τότε καὶ κατὰ τὸ παρελθόν τὸ ὅποιον ἀνανεοῦται, ἄλλως, ἐὰν ἕτερον κέντρον εἶχεν ἀντικατασταθῆ εἰς τὸ πρῶτον, οὔτε ἐπιστροφὴ τοῦ παρελθόντος θὰ ἦτο ἡ μνήμη, οὔτε ἀνάκλησις αὐτοῦ ἢ ἀνάμνησις. Ἐὰν δὲ σκεφθῶμεν ὅτι ἡ μνήμη εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς πᾶσαν νοητικὴν ἐργασίαν, διότι τὸ παρὸν γίνεται ἀμέσως παρελθόν, καὶ ἄνευ τῆς συνενώσεως καὶ συνδιαμονῆς καὶ συνανανεώσεως τῶν διαδοχικῶν ἐνοσιῶν καὶ αἰσθημάτων οὐδεμία παραβολή, οὐδεμία κρίσις, οὐδεὶς συλλογισμὸς, οὐδεμία ἐν γένει νοητικὴ ἐργασία εἶναι δυνατὴ, θέλομεν ἀναγνωρίσειν ὅτι ἡ ταυτότης, ἐν ᾗ καὶ δι' ἧς ἡ μνήμη, εἶναι τὸ ἴσον τινὰ ἢ κρίσιν δι' ἧς ἐνυφανέται ὅλος ὁ ἴστος τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν βίου.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ ψυχὴ εἶναι ἕτερον τι τοῦ ὀργανισμοῦ ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῇ ἐνότητος, ἐτι μᾶλλον διακρίνεται αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῇ ταυτότητος. Ἡ ταυτότης εἶναι παράταξις τῆς ἐνότητος, καὶ καθ' ὅσον ἡ ἐνότης παρατείνεται κατὰ τοσοῦτον διακρίνεται τῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ πολλότητος. Ἐν τοῖς φυτοῖς ὁ ὀργανισμὸς ἀλλοιοῦται ἀκαταπαύστως, καὶ πάντα ἐν αὐτοῖς ἀλλοιοῦνται, οὐδὲν δὲ εὐρίσκομεν ἐν αὐτοῖς διακείμενον τὸ αὐτὸ, διότι καὶ αὐτῇ ἡ ἐνότης τοῦ ὀ-

γανικού τύπου τροπολογείται κατά τὰς μεταβολὰς τῆς ὀργανικῆς ὕλης. Ὀλίγα εἶναι κατὰ τὴν ὀργανικὴν χημείαν αἱ ὕλικαι οὐσίαι αἰτίνες συνδυάζονται εἰσέρχονται εἰς τοὺς ποικίλους ὀργανισμούς· καὶ ἐξέρχονται ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς ἄλλους μεταβάλλονται, ἀλλ' οἱ συνδυασμοὶ οὗτοι εἶναι ἀναρτίστοιχοι. Ἐν τοῖς ἐμφύχοις ὅμως ἐν μέσῳ ἐκάστου τῶν συνδυασμῶν τούτων ὑπάρχει ἐνιασίον τι κέντρον διακείμενον πάντοτε τὸ αὐτὸ, τὸ ὅποιον οὔτε ἐξέρχεται οὔτε εἰσέρχεται, οὔτε οὐσιωδῶς μεταβάλλεται, καὶ ἔχει πάντοτε συνείδησιν τῆς ἰδίας ἐνότητος καὶ ταυτότητος, διότι οὐδέμια ἀμφιβολία ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ τῶν ζῶων, καθὼς ἔχει ἐνότητα, ἔχει καὶ ταυτότητα, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ ἐνθυμοῦνται, καὶ παραβάλλουσι πρὸς ἀλλήλας τὰς αἰσθήσεις των, καὶ κρίνουσι μεταξὺ αὐτῶν, ὥστε καὶ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει ἡ αὐτὴ συνέχεια κατὰ τὸν πνευματικὸν βίον ἥτις καὶ παρ' ἡμῶν.

Ἄλλ' ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ ψυχικὸν κέντρον καὶ αὐτὸ ἀλλοιοῦται κατὰ τὰς ἀλλοιώσεις τοῦ ὀργανισμοῦ, κατὰ τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος, κατὰ τὴν ἐπιβροχὴν τῶν ἐκτὸς, κατὰ τὰς ἐντὸς αὐτοῦ μεταβολὰς, κατὰ τὴν ἡλικίαν, κατὰ τὰς περιπετείας τοῦ βίου κ.λ., ὥστε πολλὰκις λέγομεν ὅ δεινὰ δὲν εἶναι πλέον ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος. Τοῦτο εἶναι ἀνκντιξέρον. Ἐὰν ἡ ψυχὴ δὲν ἡλλοιοῦτο, δὲν θὰ ἐγένετο ἀνάπτωξις, πρόσδος, τελειοποιήσις. Ἄλλ' ἡ διαφορά μεταξὺ τῶν ἀλλοιώσεων τῆς ψυχῆς καὶ τῶν τοῦ σώματος εἶναι, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ ἀλλοιομένη κατὰ τὰ ποικίλα φαινόμενα τῆς ζωῆς τῆς μένει οὐσιωδῶς ἡ αὐτὴ, καὶ ἔχει πάντοτε συνείδησιν τῆς ἰδίας ταυτότητος, καὶ δι' αὐτῆς μάλιστα τῆς ταυτότητος ἀναγνωρίζει καὶ τὰς ἀλλοιώσεις ὅσας ὑπομένει, τὸ δὲ σῶμα ὅμως μεταβάλλεται καὶ κατὰ τὴν ὕλην καὶ κατὰ τὸν τύπον, διότι καὶ οὗτος ἀνεπαισθήτως, ἀλλ' ἀδιακόπως μεταβάλλεται, ὥστε ὁ σωματικὸς ὀργανισμὸς οὐδὲ μίαν στιγμὴν μένει ὁ αὐτὸς, ἐν ᾧ ἡ ἐν αὐτῷ ψυχὴ οὐδὲ μίαν στιγμὴν παύει τοῦ νὰ ἦναι ἡ αὐτὴ, ὅσῳ καὶ ἂν μεταβάλλεται. Ἡδὲ δὲ γίνονται αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ τῆς ψυχῆς θέλομεν ἰδεῖν ἀρ' οὐ συμπληρώσωμεν τὴν ἐκθεσιν τῶν πρώτων αὐτῆς προσόντων. Ἄλλ' ἐν τούτοις παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ δὲν ἀντιστοιχοῦσι πάντοτε πρὸς τὰς μεταβολὰς τοῦ σώματος, δὲν ἀναλογοῦσι πάντοτε πρὸς αὐτάς. Καὶ ἐνταῦθα ἐπίσης αἱ σχολαὶ τῶν ὕλιστων ἐπειράθησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὰ ἐντὸς διὰ τῶν ἐκτὸς, τὴν ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης, διὰ τοῦ ὄγκου τῆς ὕλης ταύτης, διὰ τῶν ἐξωτερικῶν μορφῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τινος μερικῆς ἢ φαινομένης ὁμοιότητος καὶ ἀναλογίας ἐστηρίχθησαν ἵνα συμπράνωσιν ὅτι ἡ ψυχὴ ταυτίζεται μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ὅτι ἡ νόησις εἶναι ἐκκρησις τοῦ ἐγ-

κεφάλου. Ἄλλὰ παρατηρητέον ὅτι καὶ μὲν ἡ ψυχὴ ἀναπτύσσεται καὶ κραταίωται ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀνάπτωξιν καὶ κραταίωσιν τοῦ σώματος, καὶ ἐξέρχεται ἀναλόγως πρὸς τὴν παρακμὴν του, ἀλλ' ἡ ἀντιστοιχία αὕτη δὲν εἶναι οὐτε διηλεκτικῆς οὔτε κατ' ἀνάγκην, διότι ἡ μεγίστη ἀνάπτωξις τῆς νοήσεως ἀρχεται κατὰ τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν τὸ σῶμα δὲν ἀναπτύσσεται πλέον, ἀλλὰ τείνει πρὸς τὴν παρακμὴν του, καὶ ἐνίοτε καθ' ἔσῳ τὸ σῶμα ἐξέρχεται, κατὰ τὸ σῶμα ὁ νοῦς ἐνισχύεται, καὶ οὐχὶ σπανίως ἐκλάμπει ζωηρότερον καθ' ἣν στιγμὴν τὸ σῶμα φθίνει καὶ διαλύεται. Ἐπὶ τούτων σώματα καθ' ὅλα ἐρρύθμα καὶ καλὰ, ἐν οἷς ἐδρεύει νοῦς φεῦδος καὶ μηδαιμῶς, ὅστις δὲν ἐπηρεάζεται ὑπὸ τῆς τελειότητος τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀντίκειται πρὸς αὐτὴν, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, ὡραία ψυχὴ ἐνοικεῖ ἐνίοτε ἐν σώματι ἀτελεστάτῳ. Ἐὰν δὲ εἴπωσιν ὅτι ἡ νόησις δὲν τελεῖται ἐν ὄλῳ τῷ σώματι, ἀλλ' ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ἀπαντῶμεν ὅτι ὁ νοῦς ἐνίοτε διακρατάσεται καὶ νοσεῖ θνακτιφῶρος, ἐν ᾧ οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ἀλλοίωσις παρατηρεῖται ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, αἱ κινδυνωδέστεραι πληγαὶ τοῦ ἐγκεφάλου δὲν καταστρέφουσι τὴν ψυχὴν, καὶ ἐὰν ἐνίοτε παρεμποδίζουσι τινὰς τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ὅσαι ἔχουσι ἀνάγκην ὕλικῶν ὀργάνων, δὲν ἀκαιροῦσι τὴν ἐν αὐτῇ συνείδησιν τῆς ἰδίας ταυτότητος. Ἐὰν δὲ ἰσχυρισθῶσιν ὅτι ἡ νόησις ἀντιστοιχεῖ πάντοτε πρὸς τὸν ὄγκον τῆς ἐγκεφαλικῆς ὕλης, καὶ αἱ διάφοροι νοητικαὶ καὶ ἠθικαὶ δυνάμεις πρὸς τὰς ἐξοργιστικὰς αὐτῆς, δυνάμεις ν' ἀπαντήσωμεν ἀδυστάτως ὅτι οὐδὲ τοῦτο ἀληθεύει πάντοτε καὶ πανταχοῦ, καὶ ὅτι ἡ φρενολογία, ἥτις ἐπὶ τῆς κρηνισκοπέας ἐστηρίζεται, κατετάχθη ἤδη ἀμακκλήτως εἰς τὰς ψευδεῖς ἐπιστήμας. Αἱ δὲ ἐκ τῆς τροφῆς ἐπιγινομένη ἐν τῷ σώματι μεταβολαὶ δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσιν ἐπὶ τῆς νοήσεως, ἀλλ' ἐν γένει ἡ εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ πνεύματος ἀρμολιωτέρη δικαία δὲν εἶναι ἡ ἐνισχύουσα τὸ σῶμα, ἀλλ' ἡ ὑποτάσσουσα αὐτὸ εἰς τὴν ψυχὴν, ἥτις ἐν τῇ ἀνωτάτῃ χώρῃ τῶν ἐνεργειῶν τῆς δὲν βοηθεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μάλλον παρενοχλεῖται καὶ ἐμποδίζεται. Τὸ σῶμα ἔχει τι μέτρον ὃ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῇ· τίς ὥρισε ποτὲ ἢ δύνανται νὰ ὀρίσῃ τὸ μέτρον τῆς ψυχῆς; τί ἄλλο ἀποδεικνύουσι πάντα τὰ ἀναντιξέρητα ταῦτα γεγονότα, εἰς ἃ καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα ἠδύναντο νὰ προστεθῶσιν, ἢ ὅτι ἡ νομισθεμένη ἀναλογία μεταξὺ τῶν διαφορῶν καὶ ἀλλοιώσεων τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν τῆς ψυχῆς, ἂν καὶ ὑπάρχει κατὰ τινὰ, δὲν ὑπάρχει ὅμως καθ' ὅλα, δὲν ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης, δὲν εἶναι δηλαδὴ σταθερὰ καὶ γενικὴ καὶ ἀναγκαστικὴ, ὃ ἐστὶ δὲν εἶναι νόμος τῆς φύσεως; Ἄλλὰ καὶ σταθερὰ καὶ γενικὴ καὶ ἀναγκαστικὴ ἀντιστοιχία ἐὰν ὑπῆρχε μεταξὺ ὄλων τῶν ἐν τῷ σώματι φαινομένων καὶ τῶν ἐν τῇ

ψυχῇ, ἡ ἀντιστοιχία δὲν ἀποδεικνύει ταυτότητα φύσεως τῶν δύο τούτων στοιχείων, ἀλλ' οὐδὲν ἕτερον ἢ συμφωνίαν καὶ ὁμοιότητα ἀνάγκην.

Δυνάμειθ λοιπὸν ἐκ τούτων νὰ συμπράνωμεν ὅτι καὶ τὸ προσὸν τῆς ταυτότητος εἶναι βέβαιον, ὡς τὸ τῆς ἐνότητος, ὅτι τὸ δεύτερον τοῦτο προσὸν εἶναι ἀχώριστον τοῦ πρώτου, εἶναι συνέχεια τοῦ πρώτου, εἶναι αὐτὸ τὸ πρῶτον παρατεινόμενον ἐν χρόνῳ, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μία καὶ ταυτούσιος. Τὰ προσόντα ταῦτα ἀποδεικνύονται μὲ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν τῶν γεωμετρικῶν ἀληθειῶν, διότι καὶ ἡ γεωμετρία ἔχει ὡς πρώτην ἰδέαν τὸ σημειον, ἐνιασίον καὶ ἀδιαιρέστον, ὃ μῆκος οὐθέν, ὅπερ κινούμενον (ῥυθισκόμενον), παράγει τὴν γραμμὴν, μῆκος ἀπλατῆς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἡ ἐπιφάνεια καὶ τὸ στερεόν· πάντα δὲ ταῦτα εἶναι ἀκτανώματα κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς ὕλης καὶ ἀσυμβίβαστα πρὸς αὐτὴν, διότι ἡ ὕλη πάντοτε ἔχει μέρη, καὶ οὐδέποτε μῆκος ἄνευ πλάτους καὶ βάρους, καὶ οὐδὲν ἥττον αἱ ἐννοιαὶ αὐταὶ εἶναι αἱ βάσεις τῆς σφραγιστικῆς καὶ βεβαιωτικῆς τῶν ἐπιστημῶν.—Ἄλλ' ἐὰν ἡ ψυχὴ εἶναι μία καὶ ταυτούσιος, ἔχει ἄρα ἰδίαν ἐνέργειαν, ἢ ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐξερτῆται ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ σώματος;

*Ἐπιπέδου συνέχισις.

II. ΒΕΛΑΡΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΩ ΔΟΥΝΑΒΕΩΣ

ὑπὸ ὑγεινήν ἐποψίν.

Ἰδίον τι τῶν κατὰ καιροὺς γενομένων πολέμων κατὰ τὸν Κάτω Δούναβιν εἶναι αἱ προσβάλλουσαι ἀσθενεῖαι τὸν κατὰ τὰς χώρας ἐκείνας δρώντα στρατὸν καὶ ἰδίως τὸν κατεργόμενον ἐκ βορειοτέρων μερῶν· συνήθως αἱ ἀσθενεῖαι αὐταὶ εἶχον πολὺ μεγαλειότεραν ἐπιβροχὴν ἐπὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐκστρατείας ἢ τὰ ἀποτελέσματα μεγάλης τινος μάχης. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ ὑγεινή κατάσταση τοῦ Κάτω Δούναβιν ἔθεωρετο ὡς ἀναπόφευκτος συνέπειαι τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ ἐπομένως πᾶς στρατὸς ὄρων κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην ἐπέπρωτο νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὰς φθοροποιὰς συνεπειὰς τῆς κακωστάσεως ταύτης, χωρὶς ἐλπίδα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ἐπικαιμένων κινδύνων. Ἐπὶ τούτῳ, ἡ ἐπιστήμη ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως τῶν αἰτίων τῆς κακωστάσεως ταύτης καὶ μετὰ διαφορῶν πειραματικῶν ἐρευνῶν, κατώρθωσε νὰ μεταβάλῃ κατὰ μέγα μέρος τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κακοήθους χαρκατῆρος τῶν ἐνδημικῶν νόσων.

Τὴν σήμερον εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι καὶ νῦν ὑγεινή ἐφαρμοζόμενοι εἰς πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν δύνανται νὰ τροποποιήσωσιν ἐπιφελῶς μισμακτικὴν τινὰ κατὰστασιν. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἀπορῶγῃ τῆς τοῦλάχιστον διὰ νὰ μετριάσῃ τοὺς κατὰ τόπου κινδύνους, ἀπαιτεῖται νὰ ἐρευνηθῇ προηγουμένως τὰ αἰτία, ἐξ ὧν προκύπτουσιν οἱ κίνδυνοι οὗτοι.

Ἐπὶ τούτῳ συνήθως τροφὴ, καὶ ἡ θερμοκρασία.

Πρὸς Ἄρκτον τὰ Καρπάθια ὄρη, πρὸς Μεσημβρίαν ὁ Αἴμος ἢ τὰ κοινῶς καλούμενα Βελκάνια ἔχουσι τὰς κορυφὰς αὐτῶν κατὰ τὴν πλείστον τοῦ ἔτους κεκαλυμμένας ὑπὸ χιόνων ἀφθόνων· αὐταὶ ἀναλυόμεναι βαθμηδὸν, προϊόντος τοῦ ἔαρος, ἀξάνουσι καθ' ὑπερβολὴν τὸν ὄγκον τῶν ὑδάτων τῶν διαφόρων ρυάκων καὶ ποταμῶν ἅπαντες οὗτοι οἱ ποταμοὶ, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἀπολήγουσιν εἰς τὸν Δούναβιν παρασύροντες μεγάλην ποσότητα ἄμμου καὶ ἄφθονον ἵλιν, ἅτινα κατὰ μέγα μέρος ἀποτίθενται εἰς τὰς πέριξ πεδιάδας κατὰ τὰς ἐπιγενομένης πλημμύρας. Ὡς ἐκ τούτου ἐν Βουλγαρίᾳ ὡς καὶ ἐν Ρουμανίᾳ γίνεται τακτικὴ κατ' ἔτος ἐπιχωμάτωσις, οὐχὶ σύμπυκνος, διατηρούσα κατὰ τὸ πλείστον τοῦ ἔτους μεγάλην ὑγρασίαν, ἥτις ἀκολούθως ἐλαττοῦται, ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσεως, ἀξάνουσι πολλὰκις τῆς θερμοκρασίας μέχρι 40 βαθμῶν Ρεωμέτρου.

Πληθὺς ρυάκων ἐχόντων ἀφθόνια ὑδάτος κατὰ τὸ ἔαρ, ἀποξηραίνονται ἐντελῶς κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ θέρους.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος, ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, αἱ συνεχεῖς βροχαὶ καὶ ἀκολούθως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους ἡ διάλυσις τῶν χιόνων ἐπὶ τῶν ὄρων, ἀξάνουσι τὸν ὄγκον τῶν ὑδάτων ὅλων τῶν ποταμῶν, ἐξ οὗ ἐπέρχονται πλημμύραι κατὰκλύζουσαι τὰς χαμηλοτέρους πεδιάδας. Ὅταν ἀκολούθως ὁ Δούναβιν ἐπανέρχεται εἰς τὴν κοίτην του, σχηματίζονται εἰς τὰς παραχθίδας πεδιάδας ἐκτεταμένα ἔλη πλήρη σκελετῶν ἰχθύων καὶ διαφόρων εἰδῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν ἐν καταστάσει ἀποσυνθέσεως. Ἐπὶ τοῦ τοιούτου προσθέτου καὶ ὑγροῦ ἐδάφους βλαστάνουσι μετὰ ζωηρότητος διάφορα φυτὰ, τὰ ὅποια ταχέως καταπίπτουσι μετακινούμενα ἕνεκα τῆς ὑπερμέτρου θερμοκρασίας. Ὁ ὄγκος οὗτος τῶν ἐπισωρευομένων διαφόρων ὀργανικῶν ὑλῶν ὑπόκειται εἰς ἀποσύνθεσιν καὶ συνεπῶς εἰς δηλητηριώδη ζύμωσιν.

Ἐξ αὐτῶν προέρχεται, τὸ ἔαρ, κεκαλυμμένον ὑπὸ τῶν ὑδάτων κατὰ τὸ ἔαρ καὶ ἀποξηραίνόμενον ἐν καιρῷ θέρους, διασπάζεται καὶ ἀναδίδει μιάσματα σχηματιζόμενα ἐν αὐτῷ· συνάμα δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ὑδάτα περιέχουσιν οὐσίαις μισμακτικαῖς.

Ἐξ ὄλων τούτων ἀνὰ πᾶν ἔαρ καὶ ἀνὰ πᾶν φθινόπωρον ἐπιπολάζουσι διαλείποντες καὶ τυφροειδεῖς πυρετοὶ, ἐκ δὲ τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ ποσίου ὑδάτος ἀναπτύσσονται διάφορα καὶ δυσεντερικά.

Ἡ ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις συνήθης τροφή εἶναι ἐπίσης αἰτία ἀσθενειῶν εἰς τοὺς νεοερχομένους, οἵτινες δὲν εἶναι ἐξοικειωμένοι μετὰ παρομοίαν δίαιταν· καθόσον ἡ ἐπικρατεστέρα τροφή εἶναι ὁ ἀραβόσιτος, ὅτε μὲν ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς γνωστῆς μικκλίγκας, ὅτε δὲ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς καλουμένης μπομπότας· καὶ ὡς γνωστὸν ὁ ἀραβόσιτος, ὡς ἐκ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ, ἀποτελεῖ τροφήν λίαν δύσπεπτον καὶ οὐχὶ θρεπτικὴν.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἄρκτου ἀρέσκονται καθ' ὑπερβολὴν εἰς τοὺς κερπούς τῆς χώρας, ἐκ τῆς καταχρήσεως δὲ προέρχονται γαστρικαὶ προσβολαὶ προδιαθέτουσαι εἰς τὴν ἀσθένειαν, ἥτις λαμβάνει ἐπίτασιν καὶ διὰ τῆς μεγάλης χρήσεως τῶν ἐντοπίων οἴνων, οἵτινες περιέχουσι πολὺ τὸ δξύ.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω μεγάλην ἐπιβροχὴν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς υἰγείας τὸ εὐμετάβλητον τῆς θερμότητας. Συμβαίνει πολλάκις κατὰ μὲν Μάρτιον νὰ σημειοῖ τὸ θερμόμετρον Ῥεωμόρου 20 βαθμοὺς ὑπὲρ τὸ 0, κατὰ δὲ Ἀπρίλιον νὰ εὐρίσκεται τὸ ἔδαφος κεκαλυμμένον ὑπὸ χιόνος. Διαρκούντος τοῦ θέρους πολλάκις αἱ νύκτες εἶναι ψυχρόταται μετὰ προηγηθεῖσαν ἡμέραν θερμοτάτην.

Συχνάκις ἡ καταπίπτουσα δρόσος περὶ τὸ ἐξημέρωμα παρομοιάζει βροχὴν. Ἀφ' ἑτέρου μέρους ἅμα ἀρχίσουν νὰ πνέωσι βόρειοι ἀνεμοὶ ἐκ τῶν χιονοσκεπῶν ὀρέων, ἡ ἀτμοσφαῖρα μεταβάλλεται αἰφνιδίως, ὥστε οἱ ἐν ταῖς ὑπὸ βροχιαῖς κατοικοῦντες ὑπόκεινται εἰς βαρεῖας κατάρροιας ἀσθενείας. Ὁ ὑπέρμετρος καύσων τοῦ θέρους ἐπιφέρει πολλάκις ἐγκεφαλικὰς συμφορήσεις καὶ ἐνίοτε στιγμιαίους θανάτους.

Προφυλακτικὰ μέσα κατὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνδημικῶν τούτων νοσημάτων δεόν νὰ λαμβάνωνται ὡς πρὸς τὴν κατάλληλον ἐνδυμασίαν τοῦ στρατοῦ, τὴν τακτοποίησιν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς ἐξῆς.

Κατὰ τὰς πορείας ἐν καιρῷ τοῦ μεγάλου καύσωνος ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ φέρῃ ἐλαφροτάτην ἐνδυμασίαν, ἐν καιρῷ δὲ νυκτὸς νὰ προφυλάττῃται ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φέρῃ ὁ στρατιώτης μετ' αὐτοῦ δύο εἶδη ἱματισμοῦ, ἐνδυμασίαν εὐρύχωρον ἐκ καλλῆς ἐρέας θεωρεῖται ὡς ἡ κατάλληλοτέρα. Ἀφ' οὗτου οἱ Τοῦρκοὶ ἀπέβαλον τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἐθνικὴν ἐνδυμασίαν ὑπόκεινται καὶ αὐτοὶ τὴν σήμερον εἰς τὰς αὐτὰς ἀσθενείας ὡς καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄρκτου κατερχόμενοι ἐχθροὶ των.

Κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ ἔτους 1838 οἱ Ῥώσοι ὑπέφερον πολὺ ἀπὸ ἐγκεφαλικὰ νοσήματα φέροντες περικεφαλαίας βαρεῖας καὶ λίαν ἐνοχλητικὰς διὸ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐπὶ Diebitesh ἔφερον καλύμματα τῆς κεφαλῆς ἐλαφρότατα.

Κατὰ τῶν ἐπιπολαζόντων ἐν καιρῷ θέρους

γαστρικῶν νοσημάτων ἀπαιτεῖται προφύλαξις τῆς κοιλίας ἀπὸ κρυολογήματα· πρὸς τοῦτο θεωρεῖται κατάλληλοτάτη μάλλινος ζώνη.

Τὰ μιάσματα τῶν ἐλωδῶν μερῶν ἔχουσι μεγάλην ἐπιβροχὴν ἐπὶ τῆς υἰγείας στρατοῦ ἀναγκασμένου νὰ διακινηθεῖ συχνάκις ἐν ὑπαίθρῳ. Κατάλληλον προφυλακτικὸν μέσον εἶναι ἡ χρῆσις μαλλίνου σκεπάσματος πρὸς κατάκλισιν τοῦ στρατιώτου κατὰ γῆς, ὅπως παρακωλύεται ἡ ἄμεσος ἐξάτμισις τῶν μiasμάτων.

Μεγάλη δέον νὰ ἀποδίδῃται προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ποσίου ὕδατος. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιζημιῶν ἀποτελεσμάτων ὕδατος κακῆς ποιότητος, ῥίπτεται εἰς αὐτὸ ὀλίγη στυπτηρία εἰς λεπτὴν κόνιν, ἥτις καθαρίζει τὸ ὕδωρ διὰ ἀκαριαίας καταπτώσεως τῶν ἐν αὐτῷ δηλητηριωδῶν οὐσιῶν.

Ὡς πρὸς τὴν τροφήν, δεόν νὰ καταβάλλῃται πᾶσα δυνατὴ φροντίς διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτῆς· πρέπει νὰ γίνῃται ὅσον τὸ δυνατόν μικροτέρω χρῆσις καρπῶν, οἴνων καὶ φαγητῶν ἐξ ἀραβόσιτου.

Πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ ἐδάφους κατάκλισις τοῦ στρατιώτου, μετὰ μακρὰν δὲ πορείαν δὲν πρέπει νὰ ἀποβάλλῃ ἀμέσως τὸ ἐνδυμᾶ του ἢ καὶ νὰ τὸ ἀνοίγῃ πρὸ μικρῆς ἀναπαύσεως.

Δεόν νὰ ἀρχωνται αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐν καταλλήλῳ ἐποχῇ, ἥτοι κατὰ Μάιον καὶ Ἰούιον. Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὑπάρχουσι συνήθως αἱ ἐκρινκί πλημμύραι. Κατὰ δὲ τοὺς μνησθέντας μῆνας ὑπάρχει ἀφθονία ποσίου ὕδατος καὶ τροφῆς διὰ τὰ κτήνη· ἡ δὲ θερμότης εἶναι ἀνεκτὴ.

Ὁ στρατὸς, ὅσον τὸ δυνατόν, δὲν πρέπει νὰ διαμένῃ διαρκῶς πλησίον ἐλωδῶν μερῶν· ὅταν ὅμως ἡ ἀνάγκη τὸ καλῇ, δεόν νὰ καταβάλλῃται πᾶσα προσπάθεια, ὅπως διὰ μετοχτεύσεως καλύπτεται τὸ ἔλος δι' ὕδατος, τοῦθ' ὅπερ παρακωλύει ἐν μέρει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μiasμάτων.

Τοιαῦτα θεωροῦνται τὰ γενικὰ μέσα πρὸς μετρίασιν τῶν φθοροποιῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνδημικῶν νοσημάτων τῆς χώρας τοῦ Κάτω Δουναβίου.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ Α. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Ἰατροπράκτης.

Η ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ

[Ἐκ τοῦ ἐκδοθέντος ἐν 1876 ἔτει συγγράμματος τοῦ Alfred de Bréhat.]

Μετάφρασις Ν. Α. Λεβίδου.

Α'

Εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐκ Βορδιγάλων ἀναχωρήσεως ἡμῶν ἑκατὸν δεκατρεῖς ἡμέραι, καὶ καθ' ὅλον τὸ μακρὸν τοῦτο τοῦ χρόνου διάστημα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, ἐκ τῆς ἀπειροῦ τοῦ Ὠκεανοῦ ἐκτάσεως κερμηκότες, οὐδ' ἀπαξ κἂν

εἶχον ἰδεῖ τὴν γῆν, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀπωτάτῳ εἶτι ὀρίζοντι.

— Κύριοι, λέγει ὁ πλοίαρχος, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχεν ὑπολογίσει τὸν διάπλουον, μετὰ τινὰς ὥρας θέλομεν ἰδεῖ τὸ κυμαινόμενον πῦρ. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, Θεοῦ εὐδοκούντος, θέλομεν φθάσει εἰς Καλκούτταν. Παρατηρήσατε, προσέθηκεν, ἐπικλίνων τὸ σῶμα πρὸς τὸ δρόμιακτον τοῦ καταστρώματος καὶ δεικνύων τεμάχια τινὰ κλάμων καὶ ἰνδοκαλάμων, ἅτινα τὰ κύματα ἐσάλεον παρὰ τὸ πλοῖον· ἰδοὺ τὰ σημεῖα, τὰ ἀνγγέλλοντα ἡμῖν τὴν πρὸς τὴν γῆν γειτνίαν.

— Τὸ κυμαινόμενον πῦρ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πλοίου! ἀνεφώνησε μετ' οὐ πολὺ δόκιμὸς τις, ὅστις ἦν τεταγμένος ὡς φύλαξ ἐπὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ δόλωνος ἰστιῶν. Εἶτα δὲ, δραξάμενος τῶν σχοινίων, κατήλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπως λάβῃ τὰ εἰκοσι φράγκα, ἅτινα ὁ πλοίαρχος εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς ὅτινα πρῶτος ἤθελεν ἀνακαλύψει τὸ floating-fire (τὸ κυμαινόμενον πῦρ). Καλεῖται δὲ οὕτω πλοῖον βεβυθισμένον ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Γάγγου, ἐφ' οὗ ὑπάρχει φανὸς ὡς σημεῖον εὐθυγραμμίας τοῖς πλέουσι. Δύο βρῖχιαι 150 ἕως 200 τόννων περιπλέουσι ἐκεῖ, ἵνα παρέχωσι πλωρεῖς εἰς τοὺς εἰσπλέοντας· τούτων τὸ ἕτερον, παρατηρήσαν ἡμεῖς, ἔστρεψε τὴν πρῶραν πρὸς τὸ Nancy, πρὸς θ' ἡ μικρὰ λέμβος ἐκείνου ὠδήγει παχύσαρκόν τινα Ἀγγλον, σοβαρὸν τὴν μορφήν, ἔχοντα ὅμως χαρκτηριστικὰ ἀνθρώπου εὐλικερινοῦ καὶ ἀφελοῦς, συνοδευόμενον δὲ παρὰ νέου, φέροντος μικρὸν τινα σάκκον καὶ ἐργαλεῖα, δι' ὧν μετρεῖται τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. Τότε οἱ ναῦται μετέβαλον τὴν διάθεσιν τῶν ἰστιῶν, ἵνα δυνηθῇ ἡ μικρὰ λέμβος νὰ προσεγγίσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἡμῶν, ἀναλαμβάνον κατόπιν τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ, διέσχισε διὰ τῆς λεπτῆς πρῶρας τὰ ὄρητικὰ καὶ βορβορώδη ὕδατα τοῦ βασιλείου τῶν ἐν τῇ Ἰνδοστάνῃ ποταμῶν. Καὶ ὁ ναύτης, ὁ ἀναγγεῖλας ἡμῖν τὸ κυμαινόμενον πῦρ, αὐτὸς οὗτος πάλιν ἐπέδειξε τὴν γῆν, ὑπὸ τὰς ἀναβοὰς χερῶν μεγίστης τοῦ πληρώματος.

Τῇ αὐτῇ σχεδὸν στιγμῇ εἶδομεν ἐπιφανομένους μακρόθεν λέμβους τινὰς ἰθαγενῶν, — bhowlas ἀλιέων, εἶπεν ἡμῖν ὁ πλωρεὺς, — οἵτινες πᾶσιν ἰστιῶσι ἐπέειχον τὴν πλοῦν καὶ ἐκωπηλάτουσαν, ὅπως προσβάσωσιν ἡμεῖς διαβχίνοντες. Καίτοι δὲ ὁ πλωρεὺς καὶ οἱ ἡμέτεροι ἀξιοματικοὶ ἐποίησαν σημεῖα καὶ ἐξέφερον ὕθρεις κατ' αὐτῶν, εἰς τῶν bhowlas τούτων ἐπλησίασε πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πλοίου, ἐπὶ κινδύνῳ ἀνατροπῆς. Ὁ πλωρεὺς ἡμῶν ἔρριψεν αὐτοῖς σχοινίον, δι' οὗ προσέδεσαν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν τὸ ἀνάτιον, καὶ τὸ πληρωμα οὕτως, ἀποτελούμενον ἐκ πέντε Βεγγαλίων, ἔλαβε τὴν ἀδειαν ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς Nancy, καίτοι ὁ πλοίαρχος ἐφάνη ἥμισυ φρον-

τίζων περὶ τῆς ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης τιμῆς.

— Κλείσατε ἀσφαλῶς τοὺς κοιτανίσκους, καὶ μὴ ἀφίνῃτε τι ὅπου τύχῃ, κύριοι, εἶπεν ὁ πλοίαρχος· διότι ἐπὶ πέντε Βεγγαλίων ἐξ τούτων ἄριστον εἰσὶ κλέπται.

Συμμορφωθέντες κατὰ γράμμα τῇ συνετῇ συμβουλῇ τοῦ πλοίαρχου, ἠρξάμεθα ἐξετάζοντες μετὰ περισργείας εὐεξηγήτου τὰ πρότυπα ταῦτα τῆς ἰνδικῆς φυλῆς, ἅτινα κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦσαν πρὸ τῶν ἡμετέρων ὀμμάτων. Εἰσὶ δὲ οἱ Βεγγάλιοι μικρὸσωμοι, καὶ ἡ καταπλακτικὴ αὐτῶν ἰσχυρότης, τὰ λεπτὰ καὶ κωκῶς ἐσχηματισμένα μέλη, ἡ δειλὴ τῆς φυσιογνωμίας ἐκφρασις ἐνεποιοῦν ἡμῖν θλιβεράν αἴσθησιν. Εἶδός τι τιάρας ἢ περικεφαλαίου ἐξ ὑφάσματος ἄλλοτε ποτε λευκοῦ, καὶ ζώνη ἐξ ὑφάσματος ὁμοίου, περιβάλλουσα τὴν ὄσφιν καὶ τοὺς μηρούς, τοιαύτη τις ἦν ἡ ἐνδυμασία, ἡ λεπτοτάτη ἀλλὰ καὶ λίαν shocking τῶν ἀθλίων ἐκείνων. Ἀλλὰ καίτοι ἡ ὄψις αὐτῶν εἶναι ἀθλίαι, οἱ πορθημεῖς οὗτοι ὑπομένουσι θαυμασίως τοὺς κόπους, κωπηλατοῦντες ἐπὶ ἡμέρας ὄλας, χωρὶς νὰ γευθῶσιν ἄλλης τινὸς τροφῆς, εἰμὴ ὀλίγου δρύζου, ἐφθῶ ἐν ὕδατι.

Οὐδὲν εὐρωπαϊκὸν πλήρωμα ἤθελε δυνηθῆ ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ κωπηλασίᾳ, προκειμένου νὰ διαπλεύσωσι μακρὰν ἑκτασιν. Εἶχον δὲ τινὰς ἰχθύς, θανάνας, ἰνδοπέπερι, εἶδη τινὰ λαχάνων καὶ τινὰς πῖλους ἐξ ἀχύρου πεπλεγμένους. Ἐπρόφερε τις αὐτῶν κωκῶς λέξις τινὰς, τὸ πολὺ δώδεκα, ἀγγλικὰς, χορσιμεύων ὅπως δῆποτε ὡς διερχομένους τοῖς συμπολίταις, οἵτινες ἀπήτουν ἐπτάκις ἢ οκτάκις πλέον τῆς ἀξίας ἐκάστου προσφερομένου πρὸς πώλησιν πράγματος. Βλέπων ὁμοῦς ἕκαστος τῶν Βεγγαλίων τὰς κινήσεις τῶν ἐπιβατῶν, μὴ συναινοῦντων καὶ γελόντων, καθόσον ὁ πλοίαρχος εἶχε καταστήσει αὐτοὺς προσεκτικούς, ἠρξίχε νὰ χειρονομῇ ζωηρῶς ὡς ἐν χορῷ παντομίμων, ὅπως προφυλάξῃ καὶ δικαιολογήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτοῦ, ἃς ἐπὶ τέλους θαυμηδὸν περιέστελλεν, ἐκφέρων ἐκαστοτε στεναγμούς.

Οἱ ναῦται ἐν τούτοις ὠδήγησαν τινὰ τῶν Βεγγαλίων πρὸς τὴν πρῶραν, μετ' οὐ πολὺ δὲ εἶδομεν αὐτὸν ἐπανερχόμενον καὶ ἀλλοκότως ἐνδεδυμένον. Τὸ μέλαν καὶ λάμπον πρόσωπον αὐτοῦ, μετ' αλευρον ἠλειμμένον, ζεῦγος διόπτρων, ὑποκάμισον ἐκ χάρτου, ἐπανωρόριον μετ' χρυσα κορδίζ, περισκελῆς κιστρίνη, ταῦτα πάντα, ὑποθάλψαντα τὴν ὑπερπράναιαν καὶ τὴν χαρὰν τοῦ Ἰνδοῦ ἐκείνου, παρουσίαν ἡμῖν αὐτὸν ὡς ἄλλον μεγαλοπρεπῆ ῥωμαῖον αὐτοκράτορα, περιφερόμενον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου. Ἀλλ' αἱ παρακολουθοῦσαι τὸν πλοῦτον φροντίδες δὲν ἐβράδυνον νὰ καταλάβωσιν αὐτὸν· γεννοχωρούμενος ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἀπολέσῃ

τὴν ὑπερήφανον ἐκείνην περιβολὴν, ὁ φίλος ἰνδὸς ἐδήλωσεν, ὅτι ἐπιθυμῶν ν' ἀπέλθῃ. Οἱ λοιποὶ ὄφειλον νὰ ἐνδώσωσι, διότι αὐτὸς ἦν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ *howlin*. Ἐθῆκε λοιπὸν τὸν εἰς ἀχύρου πῖλον ὑπὸ μάλης, κρατῶν δὲ εἰς τὰς χεῖρας μαστίγιον καὶ τὰ ὑποδήματα, διὰ δὲ τῶν δδόντων τὰ δίοπτρα καὶ βινόμακτρον, ἐπέθῃ ἐλαφρῶ τῷ ποδὶ τῆς λέμβου, ὑπὸ τὸ βάρος ὄλης ἐκείνης τῆς ἐνοχλητικῆς ἀποσκευῆς. Ἡ ζωηρότης, μεθ' ἧς οἱ Βεγγάλιοι ἀπόθησαν, ὅπως κωπηλατοῦντες ἀπομακρυνθῶσι τῆς *Nancy*, ἐνέβαλεν ἐκάστῳ τῶν ἐπιβατῶν ὑπονοίαν, καὶ ἤρξαντο πάντες ἐξετάζοντες τὰ θυλάκια, καὶ κιδώτια, τοὺς κοιτωνίσκους, ὅτε ἡ ἔλληψις τινῶν πραγμάτων ἐξήγησεν ἡμῖν ἀρκούντως τὴν προθυμίαν τῶν ἁλιέων πρὸς ἀπομάκρυνσιν. Ἐπομένως, ὅτε καὶ ἄλλοι *howlians* ἦλθον, προσφέροντες τροφίμα καὶ παντοίας ὑπηρεσίας, ἡ ἄδεια τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀναβάσεως δὲν παρεχωρήθη εἰμὴ εἰς ἕνα μόνον ἐκάστοτε ναύτην, καὶ τοῦτον ἐπιτηρούμενον, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν προϋφύλαξεν ἡμᾶς μικρῶν τινῶν κλοπῶν.

Ἐνῶ δὲ οὕτως ἤρξάμεθα γνωρίζοντες τοὺς ἰθαγενεῖς, τὸ πλοῖον ἡμῶν ἐξηκολούθησε τὸν ταχὺν αὐτοῦ πλοῦν, καὶ ἐφαίνετο μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ ἀκτὴ, ἧτις μέχρι τοῦδε παρίστατο ὡς μέλαινα καὶ συγκεχυμένη γραμμὴ. Δάση πυκνὰ καὶ λόχμαι, ὧν ἐν μέσῳ ἀνυψοῦντο δένδρα τινὰ ὑψιτενῆ, ἔκλεινον καὶ ἔκαμπτον τοὺς πυκνοὺς αὐτῶν κλάδους ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ἐμποδίζεται πᾶσα ἄλλη ἀποψις ἐκ τοῦ *Hoogly*, βραχίονος δυτικοῦ τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, ἐφ' οὗ κεῖται ἡ Καλκούττα. Αἱ ὄχθαι εἰσὶν ὑψηλαί, ἀλλ' ὀμαλαί, οὐδεὶς δὲ λόφος ἢ ἐξοχὴ ποικίλλει τὴν θέαν.

Ἐφ' ὅσον τις πλησιάζει πρὸς τὴν Καλκούτταν, τὰ κύματα τοῦ Γάγγου, τὰ τοσοῦτον βορβωρῶδη ἐν τῷ εὐρυτάτῳ στομίῳ, παύουσιν ἀνακινούμενα ὑπὸ τῶν βευμάτων καὶ καθίστανται διαυγέστερα μετ' οὐ πολὺ δὲ ἄρχονται οἱ καλλιερρημένοι ἄγροί. Ἐπειτα παρατηροῦνται πού καὶ πού τινα *aldais* (χωρὶα Βεγγαλικά), ἀποτελούμενα ἐκ δεκάδος ἀθλίων τινῶν καλυθῶν, διασπαρμένων ὑπὸ τὴν σιάν συστάδος μαγγιανῶν ἢ κοκοτιέρον. Πρὸ τῆς θύρας τῶν πτωχῶν τούτων οἰκημάτων Ἴνδοί τινες, χαμαὶ καθήμενοι καὶ μόλις ἐνδεδυμένοι, ὡς οἱ ἁλιεῖς ἐκεῖνοι, κεννίζουσι σιωπηλοὶ τὸν *rasgiden*, κατηρεῖς καὶ ἀφρόντιδες, ὅπως πᾶσαι αἱ βῆθμοι φυλαὶ τῆς Ἰνδικῆς. Ὀλίγον ἀπωτέρω φαίνονται χαρῖσσαι ἐξοχικαὶ οἰκίαι Ἀγγλῶν πλουσίων, ὧν αἱ στέγαι κατὰ τὸ ἰταλικὸν σύστημα περιβάλλονται ὑπὸ κομφῶν κιγκλιδωμάτων. Ἐχουσι δὲ αἱ οἰκίαι αὐταὶ κατὰ γενικὸν κανόνα ἐν μόνον πάτωμα, οὕτινος περίξ ἐκτείνονται εὐρεῖς ἐξώσταὶ ἢ διάδρομοι, καλούμενοι *verandahs*, καὶ περιβαλλόμενοι πάλιν ὑπὸ κιγκλιδωμάτων πρα-

σίνων, περιπλεκωμένων καλῶν καὶ φυλλωμάτων.

Ἐπίστε πτώματα, κεκαλυμμένα ἐκ κοράκων καὶ ἱεράκων, διέρχονται ἐκ τοῦ πλησίον, παρασυρόμενα ὑπὸ τοῦ βευματος, καὶ ἀφανίζονται ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ὅπως, κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θρησκείαν, αἱ ψυχαὶ τῶν πτωμάτων τούτων ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Βραχμᾶ. Καὶ τὸ θλιβερὸν τοῦτο θέαμα ἀδικαίειπτος ἀναπαρίσταται ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Γάγγου ποταμοῦ διότι οἱ Ἴνδοί, πειθόμενοι ταῖς θρησκευτικαῖς αὐτῶν παραδόσεσι, ῥίπτουσι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ ἱερῷ ποταμῷ. Γέροντες δὲ καὶ ἀσθενεῖς μεταφέρονται μακρόθεν ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ, ἵνα ἀφίψωσιν ἐκεῖ τὴν τελευταίαν πνοὴν τῆς ζωῆς. Ἄλλοτε μάλιστα, πρὸ τῆς παρά τῶν Ἀγγλῶν ἀπαγορεύσεως, συχνάκις οἱ υἱοί, εὐσεβῶς πειθόμενοι τῇ ἐπιθυμίᾳ ἐκπνεόντος πατρὸς, ἐπέσπευδον τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ θνήσκοντος, ἐμφράττοντες τὸ στόμα καὶ τοὺς ῥόθωνας δι' ἰλύος. Ἀλλὰ ἡ βάρβαρος αὕτη συνήθεια ἐντελῶς ἐξηφανίσθη.

Ῥυμουλούμενον δὲ ὑπὸ ἀτμοπλοίου, ἐλθόντος ἵνα συνοδεύσῃ ἡμᾶς εἰς ἀπόστασιν δύο ἢ τριῶν λευγῶν ἀπὸ τῆς νήσου Σαγῶρ, περιφύμου ἄλλοτε διὰ τὰς ἐπ' αὐτῆς τίγρεις, τὸ ἡμέτερον πλοῖον ἐπλησίαζε τέλος πρὸς τὴν Καλκούτταν, καὶ ὁ πλοίαρχος ἐδείκνυε πλέον ἡμῖν τὸ φρούριον *Goulielmu*, τὰς πρώτας οἰκίας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἱστοὺς τῶν ἐν τῷ λιμένι πλοίων. Διήλθωμεν λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ φρουρίου *Goulielmu*, ὑπερασπίζοντες τὴν εἰσοδὸν τῆς Καλκούττας, καὶ διασχίσαντες πληθὺν πλοίων ὑπὸ διαφόρους σημαίας, ἠγκυροβολήσαμεν ἐνώπιον τοῦ *Colvin's Chat*. Προσεδέσαμεν τὸ πλοῖον καὶ συνεστείλαμεν τὰ ἱστία, ὧν περίξ ἵπτανται, ἐνίστε ἐπικάθηται, πλήθη πολλὰ κοράκων καὶ ἱεράκων, ἀποκωφοῦντα ἡμᾶς διὰ φωνῶν καὶ διεκδικούντα θορραλέως κατὰ τῶν ναυτῶν καὶ τὴν τροφὴν αὐτῶν πολλάκις. Αἱ μυριάδες αὐτῶν τῶν πτηνῶν, οἱ πελαργοὶ καὶ οἱ ἄγριοι κύνες χρησιμεύουσιν ὡς καθαρισταί, (ἕ μοι συγχαρηθῆ ἢ λέξις), ἐντεταλμένοι ν' ἀφαιρῶσιν ἀπὸ τῆς πόλεως τὰς ἀκαθαρσίας.

Ἡ πλουσία πρωτεύουσα τῆς Βεγγαλίας μετὰ τῶν θαλασσίων ἀποβαθρῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν πολλῶν ἐμπορευμάτων, μετὰ τῶν λευκῶν οἰκιῶν, τῶν τερπνῶν κήπων καὶ τῶν πολυανθρώπων πραστέϊων ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀριστερῆς ὄχθης τοῦ *Hoogly*, μὴ ὀμοιάζουσα οὐδὲ κατὰ μικρὸν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰνδοστάνης, καὶ οὐσα μάλιστα ὁ ἀντιπρόσωπος οὕτως εἶπειν τῆς Ἐταιρίας τῶν Ἰνδῶν, τῆς ἐνώσεως ταύτης ἐμπόρου πλουσίων, οἷτινες, ἐκ τοῦ βάρους τῶν γραφείων αὐτῶν, ἐπιβάλλονται τοῖς παρακαμάσσαι κληρονόμοις τοῦ Ἀκθάρ, τοῦ Ὠρεγγκὲ-Ζέβ καὶ τοῦ Ἡδερ-Ἀλῆ. Καὶ τὸν μὲν πληθυσμὸν

τῆς Καλκούττας ἀναριθμίζουσιν εἰς 600,000 μέχρις 700,000 ψυχῶν, δυσχερεστὴν ὅμως τυγχάνει ἡ ἀκριθὴς ἀπαρίθμησις, ὡς ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν διαφόρων στοιχείων, ἐξ ὧν οὗτος συναποτελεῖται. Οἱ εὐρωπαῖοι, οἱ κάτοικοι ἐπομένως τῶν καλλιτέρων συνοικιῶν, κατέχουσι τοὺς ἀμέσως παρὰ τὸν ποταμὸν τόπους, φθάνοντες μέχρι τῶν παρὰ τῶν ἰθαγενῶν κυρίως κατοικουμένων προαερίων. Αἱ δὲ οἰκίαι τῆς πόλεως, ὠμοδομημέναι κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ οἰκιῶν, μετὰ ἡλιακῶν (*terrasse*). ἐξωστῶν καὶ διαδρόμων, τῶν καλουμένων *verandahs*, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἔχουσι καὶ μικρὰς αὐλάς, ἐν αἷς σχεδὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας διατρέχει τὸ πλῆθος τῶν ἰνδῶν οἰκετῶν. Πελαργοὶ πελώριοι (καλούμενοι συνήθως φιλόσοφοι) δίδουσι εἰς τὰς οἰκίας ἐν Καλκούττᾳ χαρακτηριστὰ ὅλως ἰδιορρυθμῶν διότι ἀκίνητοι ἐπὶ τῶν ὀνύχων πανταχοῦ, ἐπὶ ἀνδριάντων, ἐπὶ προβολῶν τῶν οἰκοδομῶν, ὀμοιάζουσι πρὸς σκοποὺς φυλάττοντας. Καὶ τὴν νύκτα ἢ παρὰ ὄξος αὐτῶν σικὰ φαίνεται ἐν μέσῳ τῆς οὐρανίας οὐραίας πρὸς φαντασίαν ἀρχιτεκτονικῆς, ὡς μέρος τι καὶ τμήμα τῆς ὄλης οἰκοδομῆς, εἰς τὴν δίδει χαρακτηριστὰ ὅλως ἰδιορρυθμῶν καὶ φανταστικῶν.

Αἱ ἀποβάθραι εἰσὶν ὑψηλαί, ἡ δὲ ὄχθη ὀμαλή ἀλλ' ἐκ τοῦ πλοίου ἐβλέπομεν μόνον τὰς ἐπ' αὐτῆς οἰκίας. Ἐνῶ ὅμως περρετροῦμεν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τοῦ ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας, καὶ τὰ διασχίζοντα ἐν τάχει τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ὀχθήματα, πορθημεῖς ἰνδῶς, οὗς ἐκεῖ ἀποκαλοῦσι *dandy*, ἐπλησίαζε, προτεινῶν νὰ ἀποβιβάσῃ ἡμᾶς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐπηδήσαμεν ἐν τῇ λέμβῳ τοῦ Ἰνδοῦ, ὅστις μετὰ τοῦ συντρόφου τοῦ ἤρχισε νὰ κωπηλατῆ ἔπρεπε δὲ νὰ πληρώσωμεν 4 ἢ 5 ἄννας, περίπου 16 ἢ 20 λεπτά.

Ἐνῶ διεπλόμεν ἐν τῷ λαθυρίνῳ ἐκείνῳ τῶν πλοίων, περικυκλουμένων ὑπὸ λέμβων, ἐφ' ὧν ἐπιβαίνουσι ναῦται πνυτῶν ἐθνῶν, λέμβος ξένη προσέρουσε τῇ ἡμετέρᾳ, ἀντὶ δὲ νὰ ζητήσωσιν οἱ πορθημεῖς ν' ἀποχωρίσωσι τὰς λέμβους, ἤρχισαν νὰ φωνάζωσι καὶ νὰ ἐπιρρίπτωσι κατ' ἀλλήλων ὕβρεις μετὰ γλώσσης εὐσπρόφου καὶ ζωηρότητος ἀπιστεῦτου. Τίς ἐκ τῶν ἡμετέρων, γινώσκων τὰ ἦθη τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐπὶ πολλὰ ἐτη εἶχε διατρέψει, ἔσπευσε καὶ ἐγρονθόκωπησε τοὺς πορθημεῖς, τοῦ δὲ *ad hominem* τούτου ἐπιχειρήματος ἐπενεγκάντος τὴν τάξιν καὶ τὴν σιωπὴν, ἐξηκολούθησαμεν τὸν πλοῦν πρὸς τὴν ἀκτὴν. Μόλις ὅμως ἀπεβιβάσθημεν ἐπὶ τινος μικροῦ δράμου, οὗς ὀνομάζουσι *ghats* καὶ οἷτινες φέρουσι πρὸς τὰς ἀποβάθρας, καὶ παρευθὺς περιεκυκλώθημεν ὑπὸ πλῆθους ἀχθοφόρων, ὑπηρετῶν, ὀνομαζομένων *khandsamas* ἢ *khitmutgars*, ὑπὸ *bearers*, ἧτοι ἀνδρῶν μετα-

κοιζόντων ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνθρώπους, ὑπὸ ἀμαξιακῶν, οἷτινες ἐκμισθάνουσιν ὄχηματα, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα *palanquins-carriages*. Ἀλλὰ φίλου τινὸς τῆς οἰκογενείας μου προσελθόντος ἐκεῖ μετὰ τοῦ ὄχηματος, καὶ παραγγείλαντος τῷ βοηθῷ αὐτοῦ νὰ ἐπιστατήσῃ ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν πραγμάτων μου, ἀπηλλάχθην εὐτυχῶς τῶν τοιούτων ἐνοχλήσεων. Βραδύτερον ὅμως, παριστάμενος κατὰ τὸν εἰσπλοῦν τῶν πλοίων, συχνάκις διεσκέδασα, παρατηρῶν τὴν σφοδρὰν ὀρμὴν καὶ τὴν πάλην, μεθ' ὧν πάντες οἱ Ἴνδοὶ διεκδικοῦσιν ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοὺς ἀποβιβαζομένους. Σὲ περικυλοῦσι λοιπὸν, σὲ πιέζουσι, σὲ θοροβοῦσι δι' ἀγρίων φωνῶν καὶ προσφορῶν ὑπηρεσίας κερδοσκοπῶν. Ἄνδρῶν προνοήσεως νὰ ἐπιφορτίσῃς μεσίτην ἰνδῶν, *sircar*, τὴν μεταφορὰν τῶν πραγμάτων σου, ἐννεῖα ἢ δέκα ἀχθοφόροι ἡμίγυμνοι ἀρπάζουσιν αὐτὰ, πέντε ἄλλοι διαφιλονεικοῦσι περὶ τοῦ σάκκου σου, ἐνῶ ἡ θήκη τοῦ πῖλου σου καθίσταται τὸ μῆλον τῆς ἐριδος τριῶν ἐνανύσων ἄλλων, μὲ πρόσωπα μέλανα καὶ στίλβοντα.

Αὐτοὶ οἱ ἀχθοφόροι τῆς Μασσαλίας, τοῦ Λιθόρνου, τῆς Ἀδενιδῶνος ἤθελον καταληφθῆ ὑπ' ἀπελπισίας, ἐὰν ἐγίνωσκον πόσον οἱ συνάδελφοι αὐτῶν ἐν Καλκούττᾳ εἰσὶν ἀνώτεροι τούτων κατὰ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸ ἀμετάπειστον. Ἀλλ' ἐὰν ἔχῃς σύντροπον, γινώσκοντα ὀλίγον τὸν τόπον, εἰξεύρει οὗτος πῶς ἀπαλλάσσεται τις καὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν προθυμοποιουμένων νὰ σὲ ὑπηρετήσωσι, καὶ τῶν ὀπίσθων τὰς ἐνοχλητικὰς ἰκεσίας ἐνθαρρύνει ἢ ἀμφιβολία σου τίνα νὰ προτιμήσῃς. Ὁ σύντροφός σου λοιπὸν ἀρχίζει νὰ ὑβρίζει, νὰ ὠθῆ πρὸς τὰ δεξιά, πρὸς τὰ ἀριστερά, νὰ κινή τὴν βάρβαν του, καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ περικυκλῶν σε κύμα ἀπομακρύνεται τέλος πάντων, ἐξακολουθοῦν τὸν θάρυτον, ἀλλ' ἄνευ ὀργῆς καὶ ἀντιστάσεως. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ ξενοδοχείου, ὑπερ ἐξέλεξας, ἐφορᾷ ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν πραγμάτων σου δι' ἀμαξίου μικροῦ, ὠθουμένου ὑπ' ἀχθοφόρου, ἐνῶ σὺ ἐπιβαίνεις φορείου, βεσταζομένου ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν, *bearers*. Δίδεις δὲ 6 ἢ 7 ἄννας (24 ἢ 28 λεπτά) τοῖς ἀχθοφόροις, καὶ $\frac{1}{2}$ ρούπιον (1 φρ. $\frac{2}{100}$) τῷ *sircar*. Καίτοι ὅμως πάντες οὗτοι γενναίως ἐπληρώθησαν, τρέχουσι κατόπιν σου, ἀπελπιζόμενος, ὑψώσῃ τὴν βάρβαν του. Καὶ τὸ θυματουργὸν οὕτως εἶπειν τοῦτο φίλτρον ἐπιφέρει ἀποτελέσματα ἄμεσα, διότι οἱ Ἴνδοὶ ἀπομακρύνονται, ὑποχωροῦντες καὶ εὐλογοῦντες ὅμας.

Τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τῆς Καλκούττας εἰσὶν ἀριστα, εὐρίσκεις δ' ἐν αὐτοῖς ἄνεσιν καὶ πολυτέλειαν, ἀναμνηστικῶς τὰ ἐν ταῖς μεγάλας εὐρωπαϊκῆς πόλεσι. Γάλλος τις μάλιστα, πάλαι ποτὲ μάγιστρος τοῦ πρίγκιπος Τυλλεβορᾶν-

δου, διηύθυνεν επί πολὺ ἐν τῶν ξενοδοχείων τούτων. Ὁ δὲ ξένος, ὁμέλλων ἐπὶ τινα χρόνον νὰ διαμείνῃ ἐν Καλλιούττῃ, δύναται μετὰ πολλῆς οικονομίας νὰ μισθώσῃ οἰκίαν μετ' ἐπίπλων, τοιοῦται δὲ εἰσὶ πολὺ ἀριθμοί, διότι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ξενοδοχείων ἡ τροφή καὶ ἡ οἰκίαις ἀπαιτοῦσιν ἐξίσκις ἢ ὀκτώκις μείζονα δαπάνην κατὰ μῆνα, συμπεριλαμβανομένου ὁμοίως, εἶναι ἀληθές, τοῦ οἴνου καὶ τινῶν ἄλλων.

(Ἐπιτελ. συντάξις.)

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΝ 320 ΗΜΕΡΑΙΣ

Αἱ εἰς ξένους χώρας ἀποδημίαι ἐθεωρήθησαν καὶ εἶναι ὄντως εἰς τῶν δραστικωτέρων τρόπων πρὸς πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἀνθρώπου. Δι' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος, ὡς δι' ἀοράτου διδασκαλίας καὶ ὑποκατανοήσεως, ἀποκτᾷ γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν, ἃς ἄλλως μετὰ κόπου πολλοῦ δύναται νὰ προσπορίσῃ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ μένων. Ὅπως ὁ ἀποπερατώσας τὴν ἀνάγνωσιν διδασκτικῶν βιβλίων, ὅπου πρὸς μάθησιν ἰδίαν ἐμελέτησεν, αἰσθάνεται τὴν προσγενομένην αὐτῷ διανοητικὴν βελτίωσιν, οὕτω καὶ ὁ περιοδεύων πᾶρρω τῆς ἐκτου γῆς, ἀνά πᾶν βῆμα, ὅπου ποιεῖ πρὸς τὰ πρόσω, αἰσθάνεται ὅτι εἰσχωρεῖ εἰς εὐρυτέραν καὶ ὑψηλοτέραν διανοητικὴν σφαῖραν. Μανθάνει, διδάσκειται, φωτίζεται, ἀναπτύσσεται καὶ ἐνδυναμοῦται τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν. Ἄνθρωπος δὲ τοιοῦτος πολλὰ ἰδῶν καὶ πολλὰ μαθὼν πάντοτε καθίσταται χρήσιμος τῇ ἐκτου πατρίδι.

Ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μέχρι τοῦ ἐσχάτου γήρους ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ὠφελήσῃ ἐκ τῶν ἀποδημιῶν ἐκάστη ἡλικία ἔχει τι νὰ διδασθῇ καὶ πορισθῇ ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον συμβάλλουσιν αἱ ἀποδημίαι εἰς τοὺς νέους, τοὺς ἀποπερατώσαντας τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῶν σπουδὰς καὶ προκαλειρομένους διὰ τὸ στάδιον τοῦ πρακτικοῦ βίου. Οἷονδὴ ποτε κλάδον ἐπιστήμης καὶ ἂν ἐσπούδασέ τις, ἔχει πάντοτε ὠφελίμους νὰ πορισθῇ γνώσεις, ἀντιπαράβαλλων τὰς ἰδίας αὐτοῦ πρὸς τὰς παρὰ τοῖς ξένοις ἔθνεσιν ἐπικρατούσας.

Ὅπως ὁμοίως ἢ ἐκ τῆς περιηγήσεως διδασκαλία ἀποφέρει καρπὸς ἀφθόνους, δεῖν νὰ γίνηται κατὰ τινα μέθοδον, τάξιν καὶ προδιγεγραμμένον σχέδιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, μηδ' αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ἐξαιρουμένων.

Αἱ περιηγήσεις σήμερον, αἱ γινόμεναι διὰ τῶν συνήθων τρόπων τῆς συγκοινωνίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποβαίνουσιν ἄκαρποι ἢ χρησιμεύουσι μόνον πρὸς τέρψιν. Ἐξαιροῦνται θεσφαίως αἱ εἰδικαὶ καὶ ἐκεῖναι ἀποστολαί, αἱ ὀργανοῦμεναι ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν γεωγραφικῶν ἐταιριῶν

πρὸς ἐξερεῦνησιν καὶ καταγραφὴν διαφόρων μερῶν τοῦ κόσμου.

Ὁ δὲ διὰ τῶν συνήθων ἀτμοκινήτων ἢ ἄλλων τρόπων περιηγούμενος στερεῖται πολλῶν πραγμάτων, ὅπως καταστήσῃ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ ἀληθῶς κάρπιμον· στερεῖται πρὸ πάντων ἀνέτου οἰκίσεως ἐν τῇ κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ ξηρὰν πορείᾳ, στερεῖται βιβλίων, ἐργαλείων, ὀδηγῶν πεπειραμένων καὶ πεφωτισμένων, φίλων διαρκῶν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀποδημούντων ὕφισταται δὲ μυριάς ἄλλας ἐνοχλήσεις, κόπους, κυρίως δὲ ἀπώλειαν πολυτίμου χρόνου· τὰ δὲ ἀτοπήματα ταῦτα καθίστανται ἐπισθητότερα διὰ τοὺς γονεῖς, τοὺς ἑέλονταις ἢ ἀποστείλωσιν εἰς ξένους χώρας τὰ τέκνα των.

Τὰ ἀτοπήματα ταῦτα ἀνέλαβε νὰ θεραπεύσῃ ἑταιρία, συγκροτηθεῖσα ἐν Παρισίοις, ἀναλαμβάνουσα τὴν ἐκτέλεσιν τακτικῶν πλῶν περὶ τὴν ὑδρογειον σφαῖραν διὰ πλοίου εἰδικῶς πρὸς τοῦτο διεσκευασμένου.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς ἐταιρίας ταύτης σύγκειται ἐκ τῶν

Αἰμιλίου Λεβασσέρ, μέλους τοῦ Ἰνστιτούτου, Προέδρου.

Ρ. Μπισορσάτμ, Ἀντιπροέδρου.

Κ. Δελλαμάρε, διευθυντοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Νέας-Καληδονίας.

Τοῦ ἀντικύβητος Α. δὲ Σελαννῆς, ὑποπλοιάρχου.

Γεωρ. Μπιάρδ, ὑποπλοιάρχου, Κεθερνήτου.

Τοῦ βαρώνου δὲ Βερνάρδου δὲ Φωκονούαλ.

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς διδασκαλίας (οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς) ὑπὸ τῶν

Φ. δὲ Λεσσέφ, μέλους τοῦ Ἰνστιτούτου, Προέδρου.

Αἰμιλίου Λεβασσέρ (οἰκονομικαὶ καὶ γεωγραφικαὶ ἐπιστήμαι).

Γοδοφρέδου-Σαιντ-Γλαίρ (ζωολογία καὶ ἐθνογραφία).

Ο. Δου-Σάρτρ, μέλους τοῦ Ἰνστιτούτου (βοτανική).

Π. Σβεμβιέ, διευθυντοῦ τοῦ ἀνωτάτου ἐμπορικοῦ σχολείου τῶν Παρισίων (ἐμπορικὴ μελέται).

Θέλει δὲ διορισθῇ καὶ ἕτερος ἐπιστήμων διὰ τὰς μετεωρολογικὰς μελέτας καὶ παρατηρήσεις.

Κύριος σκοπὸς τῆς ἐταιρίας ταύτης εἶναι

α) Νὰ ὀργανώσῃ διὰ τοὺς εὐπρόους νέους, τοὺς περατώσαντας τὰς σπουδὰς των, διδακτικὸν συμπλήρωμα τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, πρὸς πρακτικωτέραν ἐπέκτασιν τῶν γνώσεων αὐτῶν, παρέχουσα ἀκριβεῖς πληροφορίες ἐπὶ τόπου περὶ τῆς καταστάσεως τῶν κυριωτέρων χωρῶν τοῦ κόσμου.

β) Νὰ διευκολίνη παντὶ, ἔφρασιν ἔχοντι πρὸς τὰς ἀποδημίαις, τὸν τρόπον ὅπως ἴδῃ τὰς μᾶλλον ἀξίας λόγου χώρας τῆς γῆς ἄνευ ἀπωλείας χρόνου, ἄνευ κόπων καὶ μετὰ τέρψεως.

Καθόλου εἰπεῖν οἱ πλοῖοι θέλουσιν ἐκτελεσθῆ πρὸς διδασκαλίαν καὶ πᾶσα ἢ διαρρήθμισις αὐτῶν θέλει ὑπαχθῆ εἰς τὴν πρόθεσιν ταύτην.

Οἱ ἐπιβάται, ἔχοντες πᾶσαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας ἐν τῷ πλοίῳ, θέλουσιν οἰκεί ὡς ἐν εὐρίσκοντο ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ· ὁσάκις δὲ τὸ πλοῖον προσορμίζεται εἰς τοὺς κατὰ τόπους λιμένας θὰ εὐρίσκωσιν αὐτόθι πᾶσαν εὐκολίαν, καὶ ὀδηγίαν, ὅπως ἐπισκεφθῶσι τὰ μᾶλλον ἄξια θέας μεσόγεια μέρη.

Ἡ διάρκεια τῆς περιοδείας ὁρίζεται εἰς 40 μῆνας, ὧν οἱ πέντε θὰ χρησιμεύωσι πρὸς ἀνάπαυσιν· δὲν συμπεριλαμβάνονται δὲ εἰς τοὺς τελευταίους τούτους αἱ μεγάλα ἐκδρομαί, ἃς ἠθέλει τις τῶν ὀδοιπόρων ἐπιχειρήσει ἐκ τινος τῶν ὠρισμένων σταθμῶν ὅπως ἀνεύρῃ τὸ πλοῖον εἰς ἕτερον, διὰ ξηρὰς πορευόμενος.

Τὸ πλοῖον δὲν θέλει προσεγγίσει ποσῶς εἰς χώρας νασώδεις, οὐδὲ θέλει διέλθῃ ἀπὸ παρχ-

λίων, ὧν ὁ περίπλους ἢ διάπλους καθ' ὠρισμένους ὥρας τοῦ ἔτους εἶναι ἐπικίνδυνος, ὡς ὁ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διάπλους κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγούστου).

Ὅπως ἡ περιοδεία δὲ ἀποβῆ ὅσον οἷόν τε διδακτικὴ, τὰ ὀδοιπορικὰ εἶναι συντεταγμένα οὕτως, ὥστε τὸ πλοῖον νὰ διέλθῃ ἐκ πάντων τῶν σημαντικωτέρων καὶ ἐμπορικωτέρων σημείων τῆς γῆς. Διότι εἰς τοὺς μεγάλους λιμένας, ἐνθα συμβάλλουσι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ τῆς συγκοινωνίας, οἱ σιδηρόδρομοι, τὰ ἀτμόπλοια κτλ. λαμβάνει τις ἀκριβεῖς εἰδήσεις καὶ λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν χωρῶν.

Ὁ διάπλους δὲ ἀπὸ Ἡπείρου εἰς Ἡπειρον εἶναι κεχαρμημένος οὕτως, ὥστε οἱ πλέοντες νὰ λάβωσι κατὰ θάλασσαν γνώσιν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυριωτέρων βευσμάτων τῶν Ὀκεανῶν, τῶν Ἀλιζῶν ἀνέμων τῶν δύο Ὀκεανῶν, τοῦ μεγάλου ἰσπανικοῦ βευσματος τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὀκεανοῦ, τῶν

Δρομολόγιον τοῦ ἀτμοκινήτου.

Ἀπόπλους ἐκ Μασσαλίας.

Ὁδοί	Ἀπόστασις εἰς ναυτικ. λέύγαις	Διάρκεια διάπλου	Σταθμοί	ἡμέραι σταθμεύσεως
Ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Γιβραλτάρ	240	3 ἡμ.	Γιβραλτάρ	3
» Γιβραλτάρ » Μαδέρν	200	2 »	Μαδέρν	3
» Μαδέρν εἰς Λακάρ	350	4 »	Λακάρ	3
» Λακάρ εἰς Ῥίον-δε-Ἰανέτρον	950	12 »	Ῥίον-δε-Ἰανέτρον	8
» Ῥίου εἰς Μοντεβίδεον	385	5 »	Βουένος-Ἀϊρες	9
» Βουένος-Ἀϊρες εἰς Βαλπαράισον	920	13 »	Βαλπαράισον	5
» Βαλπαράισου εἰς Καλλάον	460	5 »	Καλλάον	6
» Καλλάου εἰς Παναμά	460	5 »	Παναμά	3
» Παναμά εἰς Ἄγ. Φραγκίσκος	1140	13 »	Ἄγ. Φραγκίσκος	43
» Ἄγ. Φραγκ. εἰς Σανδβιχικάς νήσους	720	7 »	Νῆσοι Σανδβιχικάς	6
» Νήσων Σανδβ. εἰς τὰς νήσους Φιδίας	880	10 »	» Φιδίας	3
» Νῆσ. Φιδίων εἰς Ἄουκλάνδ	430	5 »	Ἄουκλάνδ	6
» Ἄουκλάνδ εἰς Μελβούρν	550	7 »	Μελβούρν	7
» Μελβούρν » Σύδνεϋ	220	2 »	Σύδνεϋ	6
» Σύδνεϋ εἰς Νουμέαν	340	5 »	Νουμέαν	4
» Νουμέας εἰς Ἰοκοχάμα	1250	14 »	Ἰοκοχάμα	8
» Ἰοκοχάμα εἰς Ὀζάκα	420	2 »	Ὀζάκα	6
» Ὀζάκα εἰς Σαγκαί	260	3 »	Σαγκαί	7
» Σαγκαί εἰς Χόγκ-Κόγκ	280	3 »	Χόγκ-Κόγκ	6
» Χόγκ-Κόγκ εἰς Βαταβία	490	5 »	Βαταβία	7
» Βαταβίας εἰς Σιγκαπόρ	460	3 »	Σιγκαπόρ	3
» Σιγκαπόρ εἰς Καλλιούταν	500	7 »	Καλλιούταν	7
» Καλλιούτας εἰς Μαδράς	220	2 »	Μαδράς	4
» Μαδράς εἰς Νῆσον Ταπροβάνην	180	2 »	Ποέντ-δε-Γκαίλ	3
» Ταπροβάνης εἰς Βομβάην	350	4 »	Βομβάην	6
» Βομβάης εἰς Ἄδεν	550	6 »	Ἄδεν	1
» Ἄδεν εἰς Σουέζ	450	6 »	Σουέζ	4
» Σουέζ εἰς Πόρτ-Σάϊδ	2	2 »	Πόρτ-Σάϊδ	1
» Πόρτ-Σάϊδ εἰς Ἀλεξάνδρειαν	50	1 »	Ἀλεξάνδρειαν	6
» Ἀλεξάνδρειας εἰς Νεάπολιν	330	4 »	Νεάπολιν	4
» Νεάπολεως εἰς Μασσαλίαν	140	2 »		

πρός βορρην θαλασσών της Κίνας, των βορειοανατολικών Μουσόνων ανέμων εις τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν, ἐνθα θὰ φθάσῃ κατὰ τὴν τερπνοτέραν ὄραν τοῦ ἔτους. Τέλος τὸ πλοῖον θὰ διέλθῃ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν πρὸς τὴν ἐνάρξεως τῶν μεγάλων καυμάτων.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῶν ὁδοιπορικῶν κείνται σχεδὸν πάντες οἱ μεγάλοι λιμένες τῶν Ἡπειρῶν Ἀσίας, Ἀμερικῆς καὶ Ὠκεανίας, καθὼς καὶ αἱ διὰ τοῦ πλοῦτος αὐτῶν καὶ τῆς ἐμπορίας διάσμοι χώροι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ ἐν ἑκάστῳ δὲ τῶν σταθμῶν διατριβὴ ὡς πρὸς τὸν χρόνον δὲν θὰ εἶναι πεντηκτοῦ ἢ αὐτῆ, ἀλλὰ θὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ τόπου, τῆς καλλονῆς τῶν περιχώρων καὶ τῶν εὐκολιῶν πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ.

Τὰ ὁδοιπορικὰ τοῦ πλοίου ἔχουσιν ὡς ἔπισθεν.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑστίας ἐκθέτομεν ἀναλυτικώτερον ἐνταῦθα τὰ τῶν κατὰ μέρος χωρῶν, τῶν περιλαμβανόμενων ἐν ταῖς ὁδοιπορικοῖς.

Πρῶτον ἐν γένει περὶ τὸ πλοῖον ἀναγγέλλομεν ἐκ Μασσαλίας θέλει τραπῆ πρὸς βορρην καὶ θέλει ἐπανακάμψῃ ἐξ Ἀνατολῶν διὰ τοῦ Σουέζ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀρετῆρας αὐτοῦ, τὴν Μασσαλίαν.

Ἐκ Μασσαλίας τὸ ἀτμοκίνητον θὰ καθορισθῇ πρῶτον εἰς Γιβραλτάρ, πόλιν κειμένην εἰς τὸ μεσημβρινὸν ἄκρον τῆς Ἰσπανίας (20,000 κάτ.), οὗσαν μίαν τῶν ὀχυρωτέρων τοῦ κόσμου, καὶ χρησιμεύουσαν πλὴν τῆς στρατηγικῆς αὐτῆς θέσεως ὡς ἐν τῶν κυρίων κέντρων τοῦ διεκτακομιστικῆς ἐμπορίου τῶν Ἀγγλῶν μεταξὺ Ἀμερικῆς καὶ Ἀνατολῆς. Ἐντεῦθεν εἰσερχόμενον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν θέλει διευθυνθῆ εἰς τὴν νῆσον Μαδέραν, κειμένην πρὸς Β. τῶν Καναρίων (130,000 κάτ.), ἐν τῇ ὁποίᾳ παρέρχονται οἱ ὁμώνυμοι γνωστοὶ οἶνοι, καὶ ἧτις εἶναι περιόνυμοι διὰ τὸ εὐκρατον αὐτῆς κλίμα, διαρκῆς ἔχουσα σχεδὸν ἕκρ. Ἐκ Μαδέρας εἰσερχόμενον τὰς Καναρίας νήσους καὶ περὶ πλέον τὴν δυτικὴν περὶ τῆς βορείας Ἀφρικῆς μετὰ 4 ἡμέρας φθάνει εἰς Δακάρ, μικρὰν δημοκρατικὴν Αἰθιοπῶν ἐπὶ τοῦ Πρασίνο ἄκρον τῆς Ὠκεανῶν καὶ εἰσερχόμενον τὸν Ἰσημερινὸν θὰ προσορμισθῇ εἰς Ρίου-Ἰαννίον (300,000 κάτ.), πρωτεύουσαν τῆς Βραζιλίας. Κατὰ τὸν διάπλου τοῦτον μεταξὺ Ἀφρικῆς καὶ Ν. Ἀμερικῆς θέλουσι μελετῆσαι οἱ πλεόντες τὰ μεγάλα θαλάσσια βέβηματα, τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ λοιπὰ φαινόμενα, ἅτινα ὁ ἐν τῷ Ὠκεανῷ πλοῦς περὶστῆ.

Ἐκ τῆς πρωτεύουσας τῆς Βραζιλίας τὸ πλοῖον καταπλεῖ μεσημβρινῶς χωροῦν εἰς Βουένος-Ἀϊρες, πρωτεύουσαν τῆς ὁμώνυμου πολιτείας, πόλιν ἐμπορικωτάτην (125,000 κάτ.), ἔχουσαν πανε-

πιστήμιον, ἄπειρα σχολεῖα καὶ ἀστεροσκοπεῖον. Ἐκ ταύτης δὲ διερχόμενον τὸν Μαγγελανικὸν πορθμὸν, τὸν μεταξὺ Παταγονίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς, εἰσερχεται εἰς τὴν νοτίαν θάλασσαν τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ καταπλεῖ εἰς Βαλπαράισον, πόλιν τῆς δημοκρατίας τοῦ Χιλί (κάτ. 70,000), ἐνθα ἐνεργεῖται μέγιστον ἐμπόριον. Εἰς τὴν πόλιν δὲ ταύτην δύνανται οἱ ἐπιβάται ἐκ τοῦ Βουένος-Ἀϊρες ν' ἀπέλθωσι καὶ διὰ ζήρας, ἐὰν ἡ ὁδὸς εἶναι ἐκτὴ, ὑπερ δὲν συμβαίνει κατὰ τινα ἔτη, καὶ ν' ἀνεύρωσιν ἐκεῖ τὸ πλοῖον, ἐὰν δὲν θέλωσι νὰ ὑποστῶσι τὰς δυσχερεῖας τοῦ περιπλοῦ τῆς Παταγονίας.

Ἐκ Βαλπαράισου ἀναγγέλλομεν τὸ πλοῖον πρὸς Β. καὶ καταπλεῖ τὰ δυτικὰ περὶ τῆς Ν. Ἀμερικῆς καταπλεῖ εἰς Καλλάον, ἐπίγειον τῆς Λίμας, πρωτεύουσας τοῦ Περού, ἐξ ἧς ἀπέχει 8 χιλιομέτρα, ἐντεῦθεν δὲ διερχόμενον αὐθις τὸν Ἰσημερινὸν προσορμίζεται εἰς Παναμάν (18,000 κάτ.), πόλιν ἐπὶ τοῦ ὁμώνυμου Ἰσθμοῦ τοῦ διαχωρίζοντος τὴν βορείαν ἀπὸ τῆς νοτίου Ἀμερικῆς.

Ἐκ Παναμᾶ βαινόν πάντοτε πρὸς Β. θέλει προσορμισθῆ εἰς Ἁγιον Φραγκίσκον (6,000 κάτ.), πόλιν τῆς χρυσοφόρου χώρας τῆς Καλιφρονίας ἐπὶ τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ἐνθα τὸ πλοῖον θέλει σταθμεύσει 13 ἡμέρας, οἱ ἐν τῷ πλοίῳ δύνανται διὰ τῶν σιδηροδρόμων νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐκ τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου, καταλείπον τὴν Ἀμερικὴν θέλει μεταβῆ εἰς τὰς ἀπωτάτας χώρας τῆς Ὠκεανίας, ἐνθα θέλει διέλθῃ τὰ διάφορα ἐκεῖ ἀθροίσματα τῶν νήσων καὶ ἐπισκεφθῆ διαφόρους λιμένας αὐτῶν καὶ τῆς Αὐστραλίας, οἷον τὰς Σανδβιχικὰς νήσους καὶ τὰς Φιδίνας, τὴν Ἀουκλάνδ τῆς Νέας Ζελανδίας, τὰς πόλεις τῆς Νέας Ὀλλανδίας Μελβούρν καὶ Σίνδεϋ, καὶ τὴν Νουμέαν, πόλιν τῆς Νέας Καληδονίας. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναγγέλλομεν πρὸς Β. καὶ διερχόμενον αὐθις τὸν Ἰσημερινὸν, θέλει ἐπισκεφθῆ διαφόρους πόλεις τῆς Ἰαπωνίας, διαπλεῖν τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς θάλασσαν, οἷον τὴν Ἰοκοχίμαν, καὶ τὴν ἐμπορικωτάτην Ὀζάκαν, πόλιν 373,000 κατοίκων, ἐκεῖθεν δὲ κατερχόμενον θὰ προσορμισθῇ εἰς διαφόρους λιμένας τῆς Κίνας, τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῶν περὶ τὴν Ἰσημερινὴν νήσον, ὡς τὴν Σγκαί (395,000 κάτ.), τὴν ἀγγλικὴν κτῆσιν Χόγκ-Κόγκ, τὴν Βαταβίαν τῆς νήσου Ἰάβας, τὴν Σιγκαπὸρ, τὴν Καλιούταν καὶ Μαδράς τῶν Ἰνδιῶν, τὴν πόλιν Παέντ-δὲ-Γαλ τῆς νήσου Τεπροβάνης ἢ Κεϋλάνης καὶ τὴν Βομβάην. Ἐκ τῆς Βομβάης δὲ διὰ τοῦ Ἄδεν, πόλεως τῆς Ἀραβίας πρὸς τὸν πορθμὸν τοῦ Βαβελμενδέβ, καὶ διὰ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Σουέζ θέλει ἐπανακάμψῃ εἰς τὰ ἴδια.

Αἱ ἐκ τῆς περιουσίας ταύτης ὠφέλεια δὲν θέλουσι πηγᾶσαι μόνον ἐκ τῶν θαλασσίων πλοίων

καὶ ἐκ τῶν γνώσεων τῶν παραλίων πόλεων εἰς τοὺς λιμένας τῶν ὁμοίων θέλει προσορμίζεται τὸ ἀτμοπλοῖον, ἢ καὶ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐκδρομῶν, αἱ θὰ ποιῶσιν οἱ ἐπιβάται εἰς τὰς μεσογείους χώρας τῶν κατὰ μέρος ἐπικρατειῶν, εἰς τοὺς λιμένας τῶν ὁμοίων ἐκαστοτε θὰ προσορμίζωνται.

Καίτοι δὲ ἀδύνατον νὰ ἐκτεθῶσιν ἐν τῷ δρομολογίῳ τοῦ πλοίου ὅλα αἱ πιθαναὶ ἐκδρομαὶ εἰς τὰς μεσογείους χώρας τῶν διαφόρων σταθμῶν, οὐχ ἦττον ἡ ἐταιρεία ἐν γένει σημειοῖ τὰς διαίρησας εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας, νοθεύσας ὑπὸ τὰς δευτέρας ἐκείνας, καθ' αἷς ὁ ὁδοιπόρος καταλείπον τὸ πλοῖον εἰς ἓνα τῶν σταθμῶν ἀνευρίσκει αὐτὸ εἰς ἕτερον. Ἐκ τῶν μικρῶν ἐκδρομῶν σημειοῦνται αἱ ἑξῆς:

Ἐκ Ρίου-Ἰαννίον ἐκδρομαὶ εἰς Πετροῦπολιν, θερμὴν ἔδραν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Βραζιλίας εἰς Νιχτερόϋ, ἀνάβασις εἰς τὸ μικρὸν ὄρος Κορκοβάδον κτλ.

Ἐκ Βουένος-Ἀϊρες ἀνάβασις εἰς Ροζάριον ἢ ἐκδρομὴ εἰς τὰς γειτονεύουσας πόλεις.

Ἐκ Βαλπαράισου ἐκδρομὴ εἰς Σαντιάγον, πρωτεύουσαν τοῦ Χιλί, (διὰ σιδηροδρόμου) καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὰς Κορδιλλέρας.

Ἐκ Καλλάου ἐκδρομὴ εἰς Λίμαν, πρωτεύουσαν τοῦ Περού καὶ ἐντεῦθεν εἰς διαφόρους πόλεις (διὰ σιδηροδρόμου).

Ἐξ Ἀγ. Φραγκίσκου ἐκδρομὴ εἰς Σακραμέντον, εἰς τὴν λίμνην Σαλὲ κτλ. (διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἀτμοπλοίου).

Ἐκ Χονολουλοῦ (νήσοι Σανδβιχ.) ἐκδρομὴ εἰς τὸ μέγα ἡφαίστειον τῆς νήσου Χαβάι.

Ἐξ Ἀουκλάνδ, Μελβούρν, Σίνδεϋ ἐκδρομαὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Νέας Ὀλλανδίας διὰ τῶν σιδηροδρόμων, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν μεταλλείων καὶ τῶν κτηνοτροφείων.

Ἐξ Ἰοκοχίμας ἐκδρομὴ εἰς Ἰέδδον (διὰ σιδηροδρόμου), εἰς Καναβάξιν.

Ἐξ Ὀζάκας ἐκδρομὴ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Χιόγυ καὶ εἰς Κιότον, ἔδραν τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐκ Χόγκ-Κόγκ ἐκδρομὴ εἰς Καντῶνα (δι' ἀτμοπλοίου).

Ἐκ Καλιούτας ἐκδρομὴ εἰς Σανδερναγόραν, Μιδναπάρ, Δάκαν καὶ Βεναρῆς (διὰ σιδηροδρόμου).

Ἐκ Βομβάης ἐκδρομὴ εἰς Πονάχ, Βορχαμπέρ, Βερρόδαν (διὰ σιδηροδρόμου).

Αἱ μεγάλαι ἐκδρομαὶ αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ προγράμματος εἶναι

1) Διὰ τὰς τῆς ἡπείρου τῆς Νοτίας Ἀμερικῆς ἀπὸ Βουένος-Ἀϊρες εἰς Βαλπαράισον.

2) Ἐπίσκεψις τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Παναμᾶ μέχρις Ἀγ. Φραγκίσκου.

3) Ἐκδρομὴ ἐκ Καλιούτας εἰς Βομβάην διὰ τῶν Ἰνδικῶν σιδηροδρόμων καὶ ἐπίσκεψις τῶν Ἀγγλικῶν Ἰνδιῶν.

4) Ἀπὸ Σουέζ εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ τοῦ Καίρου, ἐπίσκεψις τῶν Πυραμίδων καὶ τῶν ἐρείπων τῆς Μέμφιδος καὶ Ἡλιοπόλεως.

Τοιοῦτον εἶναι ἐν περιλήψει τὸ ὁδοιπορικὸν τοῦ πλοίου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν πραγματικὴν ὁργάνωσιν τοῦ πλοίου ἐλήφθη πάσα φροντίς ὅπως οἱ ἐν αὐτῷ ἔχουσι πᾶσαν περιποίησιν καὶ ἀνετον βίον ὡς πρὸς τὴν οἰκισιν, τὴν τροφήν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν. Δύνανται δὲ νὰ παραλάβωσι μετ' ἑαυτῶν καὶ ἰδίους ὑπηρέτας καὶ ἀποσκευὰς. Ἐκαστος τῶν περιηγητῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μεταφέρῃ δωρεὰν εἰς τὴν Εὐρώπην πράγματα διάφορα ἐκ τῆς περιηγητικῆς του μέχρι βάρους 2,000 κοιλῶν, πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου θέλει πληρώνει ναύλον ἰδιαιτέρως. Δωρεὰν ἡ ἐταιρεία ἐκτελεῖ καὶ τὴν δι' ἀτμικῆτος ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν εἰς τὴν ξηρὰν εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας, δωρεὰν δὲ παρέχει καὶ τὴν ἰατρικὴν συνδρομήν.

Ἡ διοίκησις τοῦ πλοίου θέλει ἀνατεθῆ εἰς ἀξιοματικὸν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν ὁργάνωσιν δὲ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τὸ πλοῖον θέλει περιέχει

Βιβλιοθήκην εἰδικὴν πρὸς τὸν σκοπὸν, συλλογὰς τῶν προϊόντων τῶν διαφόρων μερῶν τῆς γῆς, ἰδιαιτέρως τῶν χρησίμων εἰς τὴν βιομηχανίαν, συλλογὰς ὠσχύτως πινακῶν γεωγραφικῶν καὶ ναυτικῶν, σχεδίων καὶ εἰκόνων τῶν διαφόρων μερῶν, ἅτινα θὰ ἐπισκεφθῶσιν οἱ ὁδοιπόροι, πρὸς δὲ καὶ πάσας τὰς ἐφημερίδας τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτὴν προσεγγίζει τὸ πλοῖον.

Πλὴν δὲ τούτων ἐν τῷ πλοίῳ θὰ ὑπάρχωσι τρεῖς καθηγηταί, οἵτινες θέλουσι διδάξει σειρὰν μαθημάτων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κατὰ τὸν πλοῦν. Τὰ μαθήματα δὲ θὰ εἶναι

1) Οἰκονομικὴ ἐπιστήμη.—Προϊόντα τῆς χώρας, εἰς ἣν τὸ πλοῖον προσορμίζεται ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν—θέσις τῶν ἀγορῶν—κατάστασις ἐν γένει τῆς χώρας ὑπὸ βιομηχανικὴν ἔποψιν—ἦθη καὶ ἔθιμα—σχέσεις πρὸς τοὺς λοιποὺς λαοὺς—ἱστορία—μέλλον πιθανόν—ποικίλαι ὁδοὶ δύνανται νὰ χαραχθῶσι διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν συγκοινωνίαν.

2) Φυσικοῦστορικαὶ ἐπιστήμαι. Φυλὴ τῶν κατοίκων—διακριτικὰ αὐτῶν σημεῖα—ζῶα ὠφέλιμα—ζῶα ἕργα ἢ ἐπιβλαβῆ—φυτὰ, γενικὴ παραγωγὴ—κατάστασις τῆς φυτῆρας—γεωλογικὴ κατάστασις τοῦ ἐδάφους—ἐγχώριος πλοῦτος καὶ μεταλλεῖα.

3) Φυσικαὶ ἐπιστήμαι καὶ κλιματολογία.—Μετεωρολογία—ἀνεμοὶ καὶ βέβηματα θαλάσσια—λεπτομέρειαι γεωγραφικαί—ὄροι τοῦ ἔτους—τοπικὴ ὑγιεινὴ.

Ἐπὶ τὴν ἐπιτήρησιν δὲ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φυσικῆς θέλουσιν ἐνεργεῖσθαι καὶ μετεωρολογικὰ κατὰ τὸν πλοῦν παρατηρήσεις, πάντων

των συμπλεόντων λαμβανόντων γνώσιν αὐτῶν. Ἰδιαιτέρως φροντίδα δὲ ἀναλαμβάνει ἡ ἑταιρεία περὶ τῶν νέων, οὓς αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν περιοδείαν ἠθελον εἰδικῶς συστήσει εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς διοικήσεως.

Ἰερὺς τοῦ πλοίου θέλει ἐκτελεῖ τὰ τῆς χριστιανικῆς λατρείας κατὰ τὸν πλοῦν.

Ἡ ἑταιρεία ἐθεώρησεν ὀρθὸν ν' ἀποκλείσῃ τὰς γυναῖκας τῆς περιοδείας ταύτης.

Ὁ ναυλός ὁ ὀριζόμενος δι' ἕκαστον ἄτομον, εἰς τὸν συμπεριλαμβανόμενος καὶ αἱ δαπάναι τῶν ἐκδρομῶν (πλὴν τῶν εἰς τὴν χώραν τοῦ Οὐδου πρὸς τὸ ΒΔ. τῶν Ἰνδιῶν) ὠρίσθη ὡς ἐξῆς:

Διὰ τοὺς θαλάμους, τοὺς χωρητικότητος ἐνὸς ἀτόμου 20-25,000 φράγκων, διὰ τοὺς χωρητικότητος δύο ἀτόμων 16-17,000 φράγκων.

Ἐν τῷ πλοίῳ ὠρίσθη μία μόνη θέσις ἐπιβατῶν, ἀπολαμβάνοντων τὰ αὐτὰ προνόμια. Ὑπάρχουσι ὅμως καὶ θάλαμοι χωρητικότητος τριῶν ἀτόμων δι' αὐτοὺς δὲ ὠρίσθη ναυλός 26-32,000 φράγκων κατ' ἄτομον, ἐὰν οἰκήσῃ μόνον· 18 21,000 ἐὰν οἰκήσῃ δύο, καὶ 15-16,000 ἐὰν οἰκήσῃ τρία.

Οἱ ὑπερέται πληρόνουσιν 6,000 φράγκα.

Οἱ θάλαμοι καταλαμβάνονται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐγγραφῆς.

Ἡ ἑταιρεία ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς, ὕπερ ἐν φυλλαδίῳ ἐξέδωκε περιέχοντι καὶ σχέδιον κατατομῆς τοῦ πλοίου καὶ χάρτην γεωγραφικὴν, εἶχεν ὀρίσει ὡς ἡμέραν ἀναχωρήσεως τὴν 30 Ἰουνίου 1877, διὰ νεωτέρας ὅμως ἀγγελίας αὐτῆς ἀνέβαλε τὴν ἀναχώρησιν κατὰ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Αἱ πρὸς τὴν ἑταιρίαν αἰτήσεις πέμπονται ὑπὸ τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν

A MM. les Administrateurs de la Société des voyages d'études autour du monde, 8, place Vendôme, Paris.

Τὸ ὑπὸ τῆς ἑταιρίας δ' ἐκδοθὲν ἐν φυλλαδίῳ πρόγραμμα ἐπιγράφεται: Le tour du monde en 320 jours, comprenant six mois d'excursions dans les contrées les plus intéressantes du Globe.

A. ΜΕΤΑΡΚΗΣ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΚΥΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀντισθένης ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς κυνικῆς λεγομένης σχολῆς. Ὁ παῖς τῆς πρακτικῆς τοῦ Σωκράτους φιλοσοφίας, οὗτινος διετέλεσε καὶ μαθητὴς, παρεμόρφωσε τὴν ἀγαθὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐξητέλισε τὴν λιτὴν ἐκείνου δίκαιαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους ἤρξατο διδάσκων εἰς τὸ γυμνάσιον τὸ καλούμενον κυνόςαρχος. Εἶπε δὲ ἐκ τοῦ τόπου εἰς τὸν ἐδίδασκεν, εἶπε ἐκ τῆς λιτῆς μέχρι κτηνωδίας διαίτης οἱ ὄπαδοί τῆς σχολῆς ταύτης ἐκλήθησαν κυνικοί, καὶ αὐτὸς ὁ

Ἀντισθένης ἐκάλεε ἑαυτὸν Ἀπλοκύνκ. Τοῦτου μαθητὴς ὑπῆρξε Διογένης ὁ Σινωπεὺς, υἱὸς Ἰκασίου τοῦ τραπέζιτου. Τίς ἀγνοεῖ τὸ ὄνομα τοῦ κυνικοῦ τούτου φιλοσόφου, ἐν ἀρχαίοις καὶ νεώτεροις σχεδὸν ἀπεβέβωσαν; Καὶ ὅμως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας δυσκόλως θέλομεν ἀπαντήσαι ἄνδρα ἀπεχθέστερον καὶ μᾶλλον ἀσχημονα, ἀληθῶς κῦνα λυσοσητῆρα ὡς κομπορρημῶν ἀπεκάλει ἑαυτὸν.

Ὁ παιδικὸς αὐτοῦ βίος οὐδὲ εὐτυχῆς ὑπῆρξεν οὐδὲ ἀμεμπτος· ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶχε δημοσίαν τράπεζαν· μὴ ἀρκοῦμενος δὲ εἰς τὸν πλοῦτον θν διὰ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου ἀπέκτα, ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ πλουσιώτερος δι' ἀφελεστεροῦ τινὸς τρόπου, παραχαράττων τὰ νομίσματα· πολλοὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἰκασίου τὴν πρᾶξιν· ἀλλὰ τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι πατὴρ καὶ υἱὸς ἐξετέλεσαν ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐγκλημα τῆς παραχαράξεως. Ἀνακαλυφθείσης τῆς πράξεως ὁ μὲν πατὴρ ἐθανατώθη, ὁ δὲ μέλλων ἐνδοξος φιλόσοφος ἐσώθη τραπείσ εἰς φυγὴν, περιεπλανήθη εἰς διαφόρους πόλεις, ἐπεσοκέρθη τοῦς Δελφούς, καταουρήσας δὲ καὶ ἐκεῖ ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συνεπιφέρειν μεθ' ἑαυτοῦ πενίαν ἤρασαν καὶ φιλοδοξίαν ἄκραν· ἀλλὰ καὶ βρθυμίαν πολλὴν καὶ ἀμάθειαν.

Ἐν Ἀθήναις ἐπεσοκέρθη τοῦς διαφόρους διδασκάλους, ἀλλ' ὑπὲρ πάντας ἐπροτίμησε τὴν Ἀντισθένην· οὐχὶ βεβαίως διότι ἐπέσθη περὶ τοῦ ὑγιούς τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ἐπέσθη ὅτι ταχέως ἠδύνατο νὰ γίνῃ κάτοχος τῆς ἀσφροῦ ἐκείνης σοφίας, ἧς τὸ θεμέλιον ἦν ὁ κτηνώδης βίος. Χρήματα δὲν εἶχε, παιδείαν δὲν εἶχεν, ἀναίδειαν ἀπέκτεσε μεγίστην ἕνεκα τῶν διαφορῶν αὐτοῦ κκουρημάτων, ἠδύνατο λοιπὸν νὰ ἀνακαλύψῃ καταλληλότερον διδασκαλον τοῦ Ἀντισθένης; Ἀλλ' ἂν ὁ Ἀντισθένης διέστρεψε τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωκράτους, δὲν ἐξητέλισεν ὅμως αὐτὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἔσον ὁ Διογένης. Καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ὁ μὲν Ἀντισθένης ὑπὸ μόνης τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας ἐστὶ γνωστός, τοῦ δὲ Διογένης τὸ ὄνομα ἦτο καὶ εἶναι δημοτικώτατον. Ἡ ἀνθρωπότης ἀγαπᾷ τὸ παράδοξον καὶ θεοποιεῖ πολλὰς τὸ γελοῖον. Ὁ Διογένης παρέστη ποτὲ πλησίον ῥήτορος περὶ τῶν κοινῶν σπουδαίως ἀγορεύοντος· ἀλλ' ὁ ῥήτωρ οὐδένα πλὴν τοῦ Σινωπέως εἶχεν ἄλλον ἀκροατὴν· πολλοὶ ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο χωρὶς νὰ προσέξωσι ποσῶς εἰς τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ. Ὁ Διογένης τότε ἐσυμβούλευσε τὸν ῥήτορα ν' ἀρχίσῃ νὰ τερετίξῃ ἀμέσως πλῆθος ποτὺ σὺν νήθη περὶ τὸν τερετίξοντα καὶ οὐδέποτε ἴσως ἀκροατήριον ῥήτορος ὑπῆρξε πολυανθρωπότερον. Ὁ Διογένης ἐσκώψε μὲν τότε τοὺς ἀνοήτους ἐκείνους οἵτινες ἄσμενοι προσήρχοντο πρὸς τὸν ἀνοητεύοντα, ὀλιγώρου δὲ τὸν σπουδαιολογούντα· ἀλλ' ἡ τύχη αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁμοία· διὰ τῆς

ἀσχημοσύνης αὐτοῦ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν τε συγχρόνων καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

Ὁ Διογένης δὲν ἔχει σύστημα φιλοσοφικόν· οὐδὲ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχη ἀφοῦ ἀπεσοκράκιζε πᾶσαν θεωρίαν. Τὴν φήμην αὐτοῦ ἀπέκτησε διότι ἐξῆ ῥυπαρὸς καὶ ἀκάθαρτος φέρων πήραν καὶ βυκτηρίαν, κατοικῶν εἰς τὴν παρὰ τὸ Μητροδὸν πύλον, καὶ κατασοβαρευόμενος τῶν ἄλλων. Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε τὴν συνκίσθησιν τῆς ἰδίως ἀμαθείας δι' ἣν πολλοὶ τῶν συγχρόνων ἐφεγον αὐτόν· διότι ὅτε ποτὲ τῷ εἶπον—πῶς οὐδὲν εἶδως φιλοσοφεῖς; ἀπήντησε—καὶ ἂν προσποιούμαι σοφίαν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν ἐστὶ. Διὰ τοῦτο ἐπρέσθευεν ὅτι ἡ μουσικὴ, ἡ γεωμετρία, ἡ φυσικὴ καὶ τὰ τοιαῦτα εἰσὶν ἄχρηστα καὶ οὐχὶ ἀναγκαῖα. Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν τῆς δεκαετίας διεσπαρμένων γνωμῶν καὶ ἀπορρηγμάτων αὐτοῦ θελήσωμεν νὰ κρίνωμεν τί ἐπὶ τέλους ἐπρέσθευεν ὁ παράδοξος αὐτὸς ἀνθρώπος, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι παρεδίχετο πᾶσαν πρὸ αὐτοῦ λεχθεῖσαν τερατολογίαν καὶ ἀνοησίαν, ἀποκρούων ἐν τούτοις πᾶν ἀληθῶς σοφὸν καὶ ὠφέλιμον.

Ἀλλ' ἂν ἐν ταῖς δοξασίαις αὐτοῦ ἦν ἀφύεστατος, ἦν ὅμως εὐφρέστατος εἰς τὸ σκόπτειν καὶ τὸ ἐνειδίξιν. Οὕτω τὴν μὲν Εὐκλείδου σχολὴν ἐλεγε γολῆν· τὴν δὲ Πλάτωνος διατριβὴν καττριβὴν· τοὺς δὲ Διονυσιακοὺς μεγάλα θύματα μοροῖς· τοὺς δημαγωγοὺς ἔχλου διακόνους. Οὐδένα φιλόσοφον ἀνείχετο, πάντας ἐχλεύαζεν, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸν Πλάτωνα. Καὶ αὐτὸν τὸν Σωκράτην ἐλεγε μαινώμενον. Ἀλλ' ἂν ὁ Σωκράτης ἐμαίνατο, τί ἔπασχε λοιπὸν Διογένης ὁ κύν; Ἐλεγε δὲ ὅτι περὶ μὲν τοῦ παρορούττειν καὶ λακτιζεῖν ἀγωνίζονται οἱ ἄνθρωποι, περὶ δὲ καλοκαγαθίας οὐδεὶς. Ἐθαύμαζε τοὺς γραμματικούς, οἵτινες τὰ μὲν τοῦ Ὀδυσσεὺς κακὰ ἀνεζήτουν, ἠγνόουν δὲ τὰ ἴδια· καὶ τοὺς μουσικούς, οἵτινες ἀρμόττουσι μὲν τὰς ἐν τῇ λύρᾳ χορδὰς, ἀνάμυστα δ' ἔχουσι τὰ ἦθη· καὶ τοὺς μαθηματικούς, οἵτινες ἀποβλέπουσι μὲν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ δ' ἐν ποσὶ πράγματα παρορῶσι· καὶ τοὺς ῥήτορας, οἵτινες σπουδάζουσι μὲν τοὺς περὶ δικαίου λόγους, οὐδέλω δὲ βυθμίζουσι τὸν ἑαυτῶν βίον πρὸς τὸ δίκαιον· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐθαύμαζε πῶς οἱ ἄνθρωποι ἐπαινοῦσι μὲν τοὺς δικαίους ὅτι εἰσὶν ἀνώτεροι τῶν χρημάτων, ζηλοῦσιν ὅμως τοὺς πολυχρημάτους.

Λέγουσιν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ μέγας εἶπέ ποτε, ὅτι, ἐὰν δὲν ἦτο Ἀλέξανδρος, ἤθελε νὰ ἦναι Διογένης· τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἀπίθανον· ψυχὴ γενναία καὶ μεγαλόφρων, ἦτο ἀδύνατον νὰ ζηλεύσῃ τὴν ποταπὴν δίκαιαν καὶ τὸν ἄμυσον καὶ ἀπειρόκαλον βίον τοῦ Διογένης· τίς οἶδε τίς ἐκ τῶν ὀπιδῶν τοῦ Διογένης ἐπλάσε τὸν μῦθον τοῦτον.

Ἐνίοτε αἱ ἀπικνησεις αὐτοῦ ἦσαν ἐπὶ το-

σοῦτον ἀηδεῖς καὶ ἐχθρικοί, ὥστε εἶναι ἄπορον τῇ ἀληθείᾳ πῶς ἠναίχετο αὐτὰς ὁ τῶν Ἀθηναίων λαός, ὁ εὐφρέστερος καὶ χαριέστερος καὶ ἐν τῇ ἐποχῇ ἐτι ἐκείνη λαός. Προσεκλήθη ποτὲ εἰς οἶκον πολυτελέστατον, ὁ δὲ οἰκοδεσπότης ἐκόλυεν αὐτὸν νὰ πύση, ἐπειδὴ δ' ἐχρέμψατο, εἰς τὴν ὄψιν τοῦ οἰκοδεσπότητος ἐπτυσεν, εἰπὼν ὅτι δὲν εὐρίσκει χειρόνα τόπον. Ἀλλοτε πάλιν ἤρχισε νὰ κρᾶζῃ,—Ἰὼ ἄνθρωποι! συναελθόντων δὲ καθίκετο τῇ βυκτηρίᾳ εἰπὼν—ἀνθρώπους ἐκάλεσα καὶ οὐχὶ καθάρματα. Καὶ ὅμως τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, ὅστις τοσάκις ἐξύβρισε τοὺς Ἀθηναίους, οἱ Ἀθηναῖοι ἠγάπων ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὅτε μείρακιον ἔθραυσε τὸν πύλον αὐτοῦ, τοῦτο μὲν ἔδειραν ἀνηλεῶς, εἰς δὲ τὸν Διογένην παρέσχον ἄλλον.

Ἄλλ' ἰδίως διέπρεπεν ὁ Διογένης διὰ τὰ λογοπαίγνια αὐτοῦ, ὧν τινὰ εἰσὶ τῶντι ἀριστα.

Πλέων ποτὲ εἰς Αἴγιναν συναλήφθη ὑπὸ πειρατῶν ὧν ἤρχε Σκίραλος, εἰς Κρήτην δὲ ἀπαχθεῖς ἐπωλεῖτο. Ὁ κῆρυξ ἠρώτησεν αὐτὸν τί γνωρίζεις νὰ πράττῃ, ὁ δὲ Διογένης μετὰ θάρρους ἀπήντησε—νὰ ἄρχω ἀνθρώπων. Ὁ κῆρυξ ἐξέλαβεν αὐτὸν ὡς παράφροντα, ἐνῶ δὲ ἐπεκράτει σιγῇ, ἐφάνη ἐκεῖ πλησίον εὐπατριδῆς Κορίνθιος Ξενιάδης καλούμενος, ἀπλοῦς καὶ ἀγαθὸς ἀνθρώπος, ὅστις περιεργάζετο ἀπλήστως τὴν παράδοξον τοῦ κυνικοῦ ὄψιν. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Διογένης, εἶπε πρὸς τὸν κῆρυκα—εἰς τοῦτον πώλει με, οὗτος ἔχει ἀνάγκην δεσπότητος. Ὁ Ξενιάδης γελάσας ἠγόρασε τὸν φιλόσοφον καὶ ἀπαχθῶν εἰς Κόρινθον ἀνέθετο εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ οἴκου καὶ τῶν τέκνων. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ξενιάδης δὲν ἦτο φίλος τῆς πολυτελείας, διότι ἐπὶ τοσοῦτον εὐχρησθήθη διὰ τὴν λιτὴν δίκαιαν ἣν εἰς τὸν οἶκον ὁ Διογένης εἰσήγαγε καὶ εἰς ἣν ἦσκει τοὺς παῖδας, ὥστε ἔλεγεν ὅτι ἀγαθὸς δαίμων εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις οἱ ἐξ Ἀθηναίων γνώριμοι αὐτοῦ, μαθόντες τὴν ἀίχμαλωσίαν τοῦ ἀνδρός, ἠθέλησαν νὰ ἐξαγοράσωσιν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Διογένης ἀπεκάλεσεν αὐτοὺς εὐθήεις, διότι, εἶπε, δὲν εἶναι οἱ λέοντες, δούλοι τῶν τρεπόντων, ἀλλ' οἱ τρέφοντες δούλοι τῶν λεόντων. Ἄν θέλετε δὲ νὰ μάθητε πῶς ἀνέτρεψε τοὺς δυστυχεῖς παῖδας τοῦ Ξενιάδου, ἀρκεῖ ἡ περικοπὴ αὐτῆ τοῦ Λαερτίου· «Ἐν χροῖ κούριας τε καὶ ἀκαλλωπίστους εἰργάζετο καὶ ἀχίτωνας καὶ ἀνυποδήτους καὶ σιωπηλοὺς, καθ' αὐτοὺς βλέποντας ἐν ταῖς ὁδοῖς.»

Ἀπέθανεν ὅπως καὶ ἐζήτησεν ἠθέλησε νὰ συμμερισθῇ πολύπου μετὰ κυνῶν οἵτινες ἐδηξάν τὸν τένοντα τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἐτελεύτησε ζήτας ἐννενηκοντα ἔτη. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἄτινα ἀριθμεῖ ὁ Λαέρτιος οὐδὲν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνήκει εἰς αὐτόν. Διότι δὲν φαίνεται ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ συγγράψῃ ἄλλως δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν ὅτι δὲν ἀνήκον εἰς τὸν

Διογένην τ' ἀποδιδόμενα εἰς αὐτὸν βιβλία. Λέγεται δὲ ὅτι καὶ πάλιν περὶ τὸ πτόμα αὐτοῦ ἐγένετο τίνες θάψουσιν αὐτόν. Ἐτάφη ἐν Κορίνθῳ παρὰ τὴν πύλιν τὴν πρὸς τὸν Ἰσθμόν. Ἐθεσαν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κίονα καὶ ἐπ' αὐτοῦ κῦνα ἐκ Παρίου μαρμάρου. Ὑστερον καὶ οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ ἐτίμησαν τὸν ἄνδρα διὰ χαλκῶν εἰκόνων.

Αἱ μὲν χλκκῆ ἐκείνη εἰκόνες καὶ τὸ ἀγαλμα δὲν ὑπάρχουσι πλέον, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ σώζεται ὅπως μαρτυρεῖ ὅτι ἀπαντῶνται ἄνθρωποι, οἵτινες, καίτοι ἀνάξιοι τῆς ὑστεροφημίας, κλέπτουσι τὴν ἀθανασία, ἐνῶ οὐδὲ ὡς ὠφέλησαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀγνοοῦμεν οἱ πλείστοι τὸ ὄνομα τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν Δαμακλίδα, δι' αὐτῆς ὑπὲρ πάντα ἄλλον εὐεργετήσαντος τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὁμοῦ οὐδεὶς ἀγνοεῖ Διογένην τὸν κῦνα.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πόθεν ὀνομάσθησαν οἱ Φαναριῶται.

Ὁ Γύλλιος λέγει, ὅτι ἡ γνωστὴ συνοικία τῆς Κωνσταντινουπόλεως Φαναριον (ἐν ἣ ἔδρευον τὸ τε Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὁ ἀνώτερος κληρὸς), ὀνομάσθη οὕτω, διότι τὸ περικλειὸν αὐτὴν δεύτερον τεῖχος ἐκτίσθη ἐν μιᾷ νυκτὶ ὑπὸ φανοῖς, ἐπικειμένης τῆς πολιορκίας· ἄλλοι δὲ συγγραφεῖς διατείνονται ὅτι ὀνομάσθη οὕτω, διότι ἐπὶ τοῦ περικειμένου ἀκρωτηρίου θὰ ὑψοῦτο φανὸς τὸ πάλαι πρὸς ὀδηγίαν τῶν πλοίων διὰ τὰς παρὰ τὸ Πετρίον ὑφάλους πέτρας. Ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ συνωκίσθησαν, ἀπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν πρώτων μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνων, οἱ λογιώτεροι καὶ ἐπισημότεροι Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὀνομασθέντες Φαναριῶται.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΛΗΘΟΛΟΓΙΑ

Ἀποφθέγματα Μαντσού.

[Ἡ γλώσσα τῶν Μαντσού (ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ) εἶναι συγγενὴς τῇ κινεζικῇ.]

Ὁ σοφὸς ἐρωτᾷ ἑαυτὸν ὁ μωρὸς ἐρωτᾷ τοὺς ἄλλους.

Ἄν ἀρ' ἐνὸς ὁ ἀροτριῶν τὴν γῆν τοῦς δὲν ἔχη χάρτον ἐπαρκῆς διὰ τὴν τροφὴν του, ἀρ' ἐτέρου ὁ ποντικὸς ἐν τῇ σιταποθήκῃ ἔχει μεγίστην περίσσειαν τροφῆς.

Ἀπὸ ὀλόκληρον στρατεύμα εἶναι δυνατὸν ν' ἀφαιρεθῇ διὰ τῆς βίας ὁ στρατηγὸς, ἀλλ' ἀδύνατον εἶναι ἀπὸ ἄνθρωπον, καὶ μόνος ἂν ᾖναί οὔτος, ν' ἀφαιρέσῃ τις διὰ τῆς βίας μίαν ἰδέαν του.

1. "Etoria, le mandschou, de Paris, 1829, 160, 60-10.

Ἐπάρχει που πτωχὸς, οὐ ὁ χαρακτήρ νὰ ᾖναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος ταπεινότητος, πλοῦσιος, ἐντελῶς ἀπηλλαγμένος ἀλαζονείας;

Ὁ ἄνθρωπος δὲν φθάνει εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν ἐτῶν, ἀλλ' ἀποθνήσκων φέρει μεθ' ἑαυτοῦ συμφορὰς χιλίων ἐτῶν.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΒΟΤΣΑΡΗ

Ὁ ἐν Λιβύῃ συνδρομητὴς ἡμῶν κ. Γ. Π. κἀκεῖται ἀξιόλογον συλλογὴν αὐτογράφων, ἀφορώντων τὴν ἱστορίαν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνός μας. ἐν αἷς καὶ ἐπιστολαῖς τῶν κυρραίων πρωταγωνιστῶν, καὶ ὀλόκληρον τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ὀδοσσέως Ἀνδρουτσου. Ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἐπομένην τοῦ Μάρκου Βότσαρη ἐπιστολήν, τῆς ὁποίας εὐλαδία· ἔστιν ἐκρίναμεν τὸ ἀνορθόγραφον.

Κιρ γιόργι

Εἰξῆρις ὁποῦ ἔχο καλὰμπαλίκι πολεὶ καὶ ναμοῦ δῆνις τιν καὶς εἰμέρα ἀπὸ τέσερες μποτίλες κρασεὶ καὶ μισι οκὰ ρίζι καὶ μένο

1822

αδε.Ιθόσου

Ἰουλίου 2

ΜΑΡΚΟ

Πέτζ

ΜΗΟΤΖΑΡΙΣ.

[Αἱ μὲν φράσαι οἷνου ἀνίστηνται βαρέλια πυρίτιδος, ἡ δὲ οὐκὰ ρίζι, καντάριου μολύβδου.]

ΑΙΣΙΟΣ ΟΙΩΝΟΣ

Ἡ ἄνοδος τοῦ Κανάρη εἰς τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὰς παρούσας μάλιστα περιστάσεις τῆς Ἀνατολῆς, ἐνῶ ποιητῆς τις τῆς Γαλλίας ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων ἔγραψεν ὅτι

•L'oubli s'enracine et séjourne en lui,

ἔθεωρήθη αἰσιος οἰωνὸς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἡμῶν. Περὶ τούτου δὲ ὀμιλοῦσι σήμερον μετὰ χαρᾶς οἱ κατὰ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην φιλέλληνας, καὶ τις ἀπέστειλεν ἐκεῖθεν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐστίας σπάνιον φυλλάδιον, ἐκδοθὲν ἐν καιρῷ τοῦ ἀγῶνος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, ἅμα δὲ περιέχον μετὰ διθυράμβου καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἥρωος. Καὶ τίς ποιητῆς τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς δὲν ἔσπευσε νὰ περιβάλῃ τὸ ἴδιον κλέος διὰ τοῦ κλέους ἐκείνου τὸν ὀποιον ἐπεκάλεσαν ἡμίθεον; Ὁ Βερντζέ, ὁ Λαμαρτίν, ὁ Δελαβίν, ὁ Μπάυρων, ὁ Λεβρουν, ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ καὶ πλείστοι ἄλλοι ἀνόμνησαν ἐνθουσιωδῶς τὸν ἥρωα.

Ὁ ὀδδενὸς τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν τὸ ὄνομα, ἔγραψε πρὸ τινων ἐτῶν ὁ κ. Ν. Δραγούμης, διεδοθήθη τοσοῦτον διὰ τὸ εἶδος τῶν ἀνδοξαθημάτων ὅσον τὸ τοῦ Κανάρη. Οἱ ποιηταὶ ἀνόμνησαν διὰ διθυράμβων τὸν ἐνδοξον πυρπολητῆν, οἱ μουσουργοὶ ἔψαλλον τοὺς θριάμβους

1. Canaris. Dithyrambe par Alex. Dumas. Au profit des Grecs. Paris, 1829, 160, 60-10.

του, ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ ζωγραφικὴ παρέπεμψαν εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ ὀμοίωμα τοῦ ἥρωος, αἱ φιλελληνικαὶ ἐταιρικαὶ ἡρμηνεύσαν πολλάκις τὸν παγκόσμιον θαυμασμὸν δι' ἀποστολῆς ἐνθυμίων καὶ πανηγυρικῶν ἐπιστολῶν, πλείστοι δὲ Γάλλοι, Ἀγγλοὶ, Γερμανοὶ, Ὀλλανδοὶ καὶ ἄλλοι ἰδωρῆσαντο αὐτῷ ξίφει, πυροβόλα, ἀδάμαντας, δακτυλίους καὶ τὰ τοιαῦτα., σήμερον δὲ μόνος ἐπιζῶν ἐκ πάντων τῶν ἥρώων τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ἥρωος οὐχὶ προασηκῆθεις διὰ μαγῶν κλεφτικῶν ἢ κατὰ θάλασσαν στρατηγμάτων καὶ συγκρούσεων, ἀλλ' ὡς ἡ Ἀθηνᾶ γεννηθεὶς πάνοπλος, πρεσβύτες μὲν τὴν ἡλικίαν, ἀκακίος ὁμοῦ τὴν φιλοπατρίαν καὶ ἀλύμαντον φέρων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν σφραγίδα τῆς ἀρχαίας τόλμης, ὀμοιάζει πρὸς ὀψίκουμον δρῦν ἐν μέσῳ ἡρημιωμένου δάσους, ἧς τὴν θαλερὰν κορυφὴν δὲν ἴσχυσε νὰ μαράνη ὁ χρόνος.

Τοιοῦτος ὑπάρχεις ὁ Κανάρης φαίνεται ἔτοιμος νὰ δράξῃ καὶ σήμερον τὰς δάδας τῆς Χίου καὶ τῆς Ἀλεξάνδρειας καὶ νὰ ἐπανκλάσῃ ὅ,τι ἔγραψεν ὁ Ἀλεξάνδρος Δουμά, ἐξυμνῶν τὰ κτηνώματα τοῦ ἐνδόξου Φαριανοῦ:

Et du sein de ces feux, allumés par la gloire, S'élançent des cris de rage et de victoire. Qui porteraient jusqu'aux cieux le nom de Canaris.

**

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΝΑΡΗΝ

Ὡ; λείψανον εἰσὶ τὸν μακαριστῶν χρόνων, Ὡ; ταῦμα ἔργου εὐκλεοῦς τῶν εὐκλεῶν προγόνων, Μὲ λῦση τὴν σμικρότητα τῆς νῦν Ἑλλάδος καθορῶν, Ὄτω καὶ σὺ παρίστασαι ἐν μέσῳ μας, Κανάρη, Μνηστὸν μέγα γενεᾶς, ἧς σφαιρὸν ἐφάρρη, Ἡρωὶς ἡρωϊκῶν καιρῶν.

Νήπιον ἔτι ἤκουον, ἐκάστους ἄλλοιτον, Ἀπὸ τῆς χεῖλης τῶν τροφῶν τὸν σὺγχρονόν σου εἶον, Ὡ; βίον ἥρωος τινος ἡ ἡμιθίου παλαιοῦ, Μ' ἔλεγον ἠκούτης τῶν Φαρῶν εἰς μόνος μὲ ἐν πλοτον Σωφείας; ἀπετέφρωσε τρικροτῶν γιγαντεῖονα, Κ' ἴσως μ' ἐφάνισσο Θεοῦ.

Ἀνίγνω νέος ἔπειτα μὲ ἐκκληξιν παιδίου Τὰς πράξεις τοῦ γονίμου σου καὶ εἰγενοῦ σταδίου, Σὲ ἠκολούθησα παντοῦ τῆς δὴματὰ σου εὐλογῶν, Ὅποτε περιέτρηες τοῦ Πόντου τὰς ἐκτάσεις, Καὶ τρικροτὰ μὲ λῆμβον σὺ, ὁ θαλίμων τῆς θαλάσσης, Ἐκαμεις θύματα φλογῶν.

Τὸ ὄνομά σου πανταγοῦ ἀπέστειλεν ἡ φῆμη, Ἡ οἰκουμένη ἀφρονὸς ἀνέμεναν, ἐτοίμη Πάντα σου νέον θριάμβον νὰ χαρεῖται μὲ χαράν. Ὡ; ἀετὸς καταπερῶν ἐκ κορυφῶν ὀψίστων, Ἐν μέσῳ στόλων ἔπιπτες ἐξαιρῆς πολυίστων, Ἐκλέγων πλοτον ὡς βορᾶν.

Ὅτε εἰς νύκτα ζοφερὰν ἐν μέσῳ τῶν κομμάτων Ἀντήσαν ἀφῶνης γοεροὶ ὀλολυγοὶ θυμάτων, Κ' ἔβλεπον λάμψιν ἀστραπῆς; κ' ἤκουον κρότον κεραυνῶν, Ἐλεγον τρικροτον κανέν ὅκ καίε; ὁ Κανάρης. . . . Κ' ἡ θάλασσα κατέπινεν ὀπλα, ἱστοῦς, κιδάρεις, Πασσάδων πτόματα κλεινῶν,

Πασσάδων, οὐς ἀπέστειλες, ἐμπλέους ἔτι μύρον, Ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς τροφῆς, ἀπ' εὐτυγῶν ὀνειρῶν Ἐἰς ἄλλον κόσμον τρέμοντες νὰ κοιμηθῶν διὰ παντός,

Ὄς, ἐκ τῶν περιπέσεων θερμῶς τῶν γαρμίων, Τὸ κῆμα περιπέσεων ἐρωτικῶς τὸ κρῶν, Καὶ . . . τοὺς ἐβούριζεν ἐντός.

Ὡ! ἄρες νὰ διηγηθῶ μὲ γλώσσαν νεανίου Ἐν ἐνδοξον κατόρθωμα ἐνδοξοτάτου εἶου, Ἐπίτρεψον εἰς ἀγῶνασιν καὶ θαλιῶντα ποιητῆν Ν' ἀνεκαλέσῃ παραλθῶν λαμπρόν, ἀκτινοδόλον, Ν' ἀναθερμάνῃ εἰς τὸ πῶρ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῶν στόλων Τὸν γέροντα πυρπολητῆν.

Μετὰ τῆς Χίου τὴν σφαγὴν ὁ στόλος τοῦ Σουλτάνου Περσιεπαθῆς ὑπὸ αἰγροῦ κ' ἀματηροῦ στεράνου, Ἐκπλέει, πῶρ καὶ σίδερον νὰ φέρῃ ἀλλαχοῦ ποθῶν. Τὴν νύκτα ταύτην ἐορτῆν ὁ Καραλῆς τοῖς διδεις, Σφαγῶν τοσοῦτων λάφυρα ἀπολαμβάνων ἤδη Πλησίον δούλων εὐπειθῶν.

Ἀντανακλῶνται τὰ πυρὰ τοῦ στόλου εἰς τὸν πόντον, Καὶ μεταξὺ τῶων σακρῶν, τὸ κῆμα θαρυνόντων, Ὅρῃται ἀπαστραπτοῦσα ὑπὸ φανῶν ἡ ναυαρχία. Ἀπὸ τὰ φῆματ' ἀντηγῆτ' εὐθύμως τῶν ὀργίων, Μὲ τρώπαιον ἀματηρῶν κοσμεῖται τὸ ἱστίον, Ὡ; σῆμα Τουρκικῆς ἀρχῆς.

Ἡ γαῖρ τῶν εἶναι μ' ἀήματα ἀκόμη βεδαμμένη, Ὑπρηστον τὰ ὀργια τῆς Χίου αἱ παθῆνοι, Τῶν συγγενῶν τῶν κλειούσαι τὸν ὀλεθρον καὶ τὴν σφαγὴν, Μὲ πόθον ἐνθυμῶμεναι τὰς τέφρας τῆς ποικιλίας, Τὰ φῆματα καὶ τοὺς χοροὺς καὶ τὰς ἀθῶας φίλας, Καὶ τῆς πατρίδος τῶν τὴν γῆν.

Ἐνθ' πλὴν παρῶδιδονται εἰς τὴν τροφὴν κ' εἰς οἶνον, Ὁ Πλάστης ἄνω ἀγροπνεῖ κ' ἡ λύσσα τῶν Ἑλλήνων. Μικρὰ προσπλέει ἀκατος μὲ ρύθον κώπης ἐλαφρόν, Καὶ ἡ αἰφνίδιος φωνὴ ὁ ἀπιστος μᾶς καίει! Ἐκλέει πᾶσάν τῶν ἰσχίον, κανεὶς τῶν δὲν παλαίει Πρὸς θάνατον ὀδυνηρόν.

Τὸν Καραλῆν ἐξήγειρεν ὁ θόρυβος τοῦ πότου, Καὶ εἶδε τὴν πυρπολήσιν φουάσων τοῦ τρικροτῶν, Καὶ πληγωμένος προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ εἰς τὴν ἀκτὴν, Ἀλλὰ τὸν ἀποθεῖ ἡ γῆ, ἦν ἔδραψε μὲ αἷμα, Καὶ βλάπει μόνον κῆματὰ τὸ ἔγκατόν του ἐλέμμα, Καὶ οὐρανὸν ἐκδικητῆν.

Δισγίλιοι ἐπνίγησαν! Ἐξεδικῆθης, Χίος! Μὲ Τουρκικῶν αἷμα βάρεται τὸ χόμαί σου ὀμοίως, Καὶ παραφῶ ἡ θάλασσα θύματα ἅμα καὶ φρονεῖς! Καὶ αὐτὴ ἡ ἐκδικησὶς τῶν ἀδελφῶν Ἑλλήνων Πραξῶναι τὸν σπαρτακτικὸν τὸν ἐπιζῶντων ὀρῆνον, Πιρρηγορεῖ τοὺς συγγενεῖς.

Σὺ δ' ἀφελῶς κατέπλευσας εἰς τὴν μικρὰν σου νῆσον, Σημαίαν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ θριάμβου ἀνελίσσων. Οἱ κάτοικοι προσέδραμον νὰ σὲ διαχθῶσι νικητῆν. Κρείττον' αὐτῶν ἐκῆρτυτον οἱ γέροντες σὲ νέον, Κ' εἰς τοὺς νύκτας ἐδείκνον τὸν χεῖρας τῶν γονέων Τὴν μορῶν σου τὴν φθονητῆν.

Ἄλλ' ὄχι! τοὺς θριάμβους σου δὲν περιγράφω ὀλους, Ὄδ' ἀριθμῶ τοὺς ὑπὸ σοῦ πυρποληθέντας στόλους. Πάντα σου πλοῦν ἐπληρωσῶ μὲ τρικροτόν του ὁ ἐχθρός. Ἡ γαῖρ σου ἐγνωρίζετο ἐκ τῆς ἐπιτυχίας, Καὶ εἰς τοὺς Τούρκους πάντοτε ἐν μέσῳ ἀπαίσιος Φλογὸς ἐφάνης φοβερός.

Καὶ τῶρα. . . τῶρα ἴστασαι μακρὰν παθῶν, κομμάτων, Τὸν ὀησαυρόν τῆς δόξης σου ἀμύλοντον φυλάττων, Διότι ἡ καρδίκα σου ζυγὸν ἐπύγρυσον μισεῖ, Καὶ μόνον ὀταν ἡ πατρίς κλονεῖται ὑπὸ δίνης, Γέρον μὲ πνεῦμα θαλερόν, τὴν χεῖρα σου ἐκτείνεις Καὶ τὴν στηρίζεις μόνος σὺ.

Ακαθάνας τὸ πηδάλιον τοῦ κράτους εἰς τὰς χεῖρας, Καὶ ἅμα τὴν πατρίδα σου ἐκ τῶν σκοπέλων αἴρας, Εἰς εἶον ἐπαπέργασαι, Κανάρη, ἰδιωτικῶν, Ὡ; οἱ δικτατορῆς ποτε ἐκείνοι τῶν Ἑωρμαίων,

Καὶ ζῆς μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων,
Καὶ τῶν ἐνδόξων σου νικῶν.

Πένεσαι, λέγουν, σημερον' τί θέλεις τὸ χρυσίον,
Καὶ τὰς πολυτελεῖς στολὰς, καὶ ναυαρχίας πλοίων,
Σὺ, ὅστις παίζων ἔκατες οὐρανομήκεις ναὺς ποτιῖ;
Ἢ Ἄρι ἀδὴν εὐταλῆς δὴν σὲ χωρεῖ κορδέτα,
"Ω! μὴ εἰσέλθῃς εἰς κλωδὸν τόσον μικρὸν, καὶ πέτα
Ἐπάνωθέν μας ἀετῆ.

Μαῖνε μαζῆμας ἤτοχος' ὁ ἄρτος ἂν σὲ λείψῃ,
Πρότεινε δίσκον, κ' εἰς αὐτὸν τὸν δίσκον σου θὰ β' ῖψῃ
Τὴν σπῆθην τοῦ ὀ γηραιῶ ἀγωνιστῆς μας μὲ χαρᾶν,
Ἢ γῆρα τὸν ἀκτύλιον τοῦ ἥρωος ἀνδρός της,
Ἢ νεανίς τοὺς κόσμους της, τὸν ὄβολόν του ὅστις
Ἔχει καρδίαν ζωηράν.

Δὲν ἀντιχεῖ ἡ δόξα σου ὅπως τὸ αἶγος ἄλλων,
Καὶ δὲν κλονοῦν τὸν οἶκόν σου οἱ δίφροι τῶν μεγάλων,
Ἄλλ' εἰς τὸ σέβας τέρπεται ὁ ὄντος ἔξοχός σου νοῦς
Παντός ὅστις ἀνέγνωσε τὴν ἱστορίαν πάλλων,
Παντός ἐνδύμου ἔραστοῦ τῶν ἔργων τῶν ἐξάλλων,
Παντός ἀνθρώπου εὐγενοῦς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΙΖΑΝΤΙΟΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἢ ὑπόληψις εἶνε ἵππος ὄν πάντες θέλουν
νὰ ἱππεύσουν, ἀλλ' ὄν οὐδεὶς θέλει νὰ θρέψῃ.

* Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν διπλωμάτης εἶπῃ τὴν
ἀλήθειαν, ἔσεται οὗτος ὁ πρῶτος διπλωμάτης
τοῦ κόσμου, διότι οὐδεὶς θέλει πιστεύσει αὐτῷ,
διὸ καὶ εὐκόλως θέλει τύχει τοῦ σκοποῦ του. (Να-
πολέων Α'.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρόληψις τῆς ναυτιίας.

Ἢ ναυτιία, κατὰ τὴν ὁμολογίαν πάντων τῶν
ἐξ αὐτῆς πασχόντων, εἶναι ἡ τρομερωτάτη τῶν
σωματικῶν βασάνων, πρόσθετος μάλιστα καὶ τῶν
ἠθικῶν, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ διατάραξις τοῦ
ὀργανισμοῦ, ὥστε οἱ πλείστοι τῶν ναυτιῶντων
σχεδὸν ἀπολλύσι τὴν συναίσθησιν ἑαυτῶν, καὶ
ἐπικαλοῦνται μετ' ἀγωνίας τὸν θάνατον ὡς τέρ-
μα τῶν ὀδυνῶν τῶν.

Διὰ τοῦτο ἀνεκαθεν κατεβλήθη φροντίς πρὸς
πρόληψιν τῶν τοιούτων ἀποτελεσμάτων τοῦ
σάλου καὶ τῆς ἀναλκινίσεως τῶν πλοίων, ἐπε-
νοήθησαν δὲ πρὸς τοῦτο ζῶναι ἴδιαι, τονικὰ πο-
τὰ, προληπτικὰ ἐκχυλίσματα, ἅπαντα ὅμως ἀ-
πεδείχθησαν ἀλυσίτελῃ πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ
εἶδους· ἐκείνου τῆς αἰωρήσεως, εἰς ἣν κατ' ἀνα-
πόδραστον ἀνάγκην ὑποβάλλονται οἱ ἐπιβάται ἐκ
τῆς διπλῆς κινήσεως τοῦ πλοίου ἐν τετραραγμέ-
νῃ θκλάσῃ, καὶ ἧτις ἐπιφέρει μείζονα ἢ ἐλάσ-
σονα κακοδιαθεσίαν, ἀναλόγως τῆς διαθέσεως ἢ
τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ πάσχοντος. Πρὸς ἐπί-
τευξιν εὐχαρίστου ἀποτελέσματος, ἔδει κυρίως
ν' ἀρθῇ αὐτὴ ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ, ὁ σάλος δηλο-
νότι τοῦ πλοίου.

Οἶκθεν ἐννοεῖται ὅτι εἰς οὐδένα ἠδύνατο νὰ
ἐπέλθῃ ἡ ἰδέα ναυπηγήσεως πλοίων ἀκλονήτων

εἰς τὴν προσβολὴν τῶν κυμάτων· παράδειγμα
ὅμως εὐσταθείας καὶ ἀκνησίας ἐν τοῖς πλοίοις
παρεῖχον πρὸς μίμησιν αἱ λυχνίαι, αἱ πυξίδες
καὶ ἄλλα ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα ἔνεκα
τοῦ τρόπου τῆς αἰωρήσεώς των ἐτήρουν ἰσορρο-
πίαν, ἂν μὴ πλήρη, σχετικὴν ὅμως. Ἐκ τούτου
ὀδηγηθεῖς ὁ κ. Βέσσαμερ, ἀνὴρ γνωστός εἰς τὸν
βιομηχανικὸν κόσμον ἐκ πολλῶν πρακτικωτά-
των ἐφευρέσεων, ἐσκέφθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν αὐτὴν
ἀρχὴν τῆς αἰωρήσεως καὶ εἰς αἰθούσαν μεγάλων
διαστάσεων.

Ἐναυπήγησε λοιπὸν πλοῖον μεγίστης χωρη-
τικότητος, ἐκ τῶν τῆς πρώτης τάξεως, μὲ δύο
ζεύγη τροχῶν. Ἢ αἰθούσα αὐτοῦ, ἔχουσα μῆκος
μὲν 20 μέτρων, πλάτος 11 καὶ ὕψος 6, ἐξήρ-
τηται ἐκ τοῦ κέντρου αὐτῆς διὰ θριγκοῦ ἐπὶ
στρόφιγκος στηριζομένου· οὕτω δὲ ἔχει ἴδιον
κέντρον βαρύτητος καὶ μένει ἀσάλευτος, καθ'
οἱανδήποτε διεύθυνσιν καὶ ἂν κυλινδῆται τὸ
πλοῖον. Ἀνωθεν τῆς αἰθούσης εὐρίσκειται ἐπί-
στεγον ἐξωτερικὸν τὴν αὐτὴν ἰσορροπίαν τηροῦν.

Οὕτω δὲ οἱ ἐπιβάται μηδὲνως προσβαλλόμε-
νοι ἐκ τοῦ σάλου, οὐ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ναυ-
τία, εἰσὶν ἀπηλλαγμένοι τοῦ φοβεροῦ τούτου
κακοῦ.

Τοῦτο τοῦλάχιστον δεικνύουσιν ἡ τε θεωρία
καὶ τὰ προκαταρκτικὰ πειράματα τοῦ συστή-
ματος Βέσσαμερ ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Καλαί· μένει
ἤδη νὰ μάθωμεν ἐὰν ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ αὐτοῦ
ἢ ἀποδείξῃ λελυμένον πλῆρον τὸ πρὸ τούτου
χρόνου ὑπιστάμενον σπουδαιότατον πρόβλημα
τῆς ἐντελοῦς προλήψεως τῆς ναυτιίας.

Τυμὴ εἰς τὴν ἠγοραστήσαν αἱ γαῖαι, ἐφ' ὧν κεῖται
ἡ Νέα Ἰόρκη.

Αἱ ἀπέραντοι γαῖαι, ἐφ' ὧν κεῖται σήμερον ἡ
Νέα Ἰόρκη, μίξ τῶν πολυανθρωποτάτων (4,
072,390 κατ.) καὶ πλουσιωτάτων πόλεων τῆς
γῆς, ἐπωλήθησαν ἐν ἔτει 1,609 ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν
εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς ἀποίκους ἀντὶ 40 ὑποκα-
μίστων, 30 ζευγῶν περιποδίων, 10 ὄπλων, 30
σφαιρῶν, 30 λιτρῶν πυρίτιδος, 30 τόξων, 30
λεσθήτων καὶ ἐνδῶ χυλικοῦ μαγειρικοῦ σκεύους.

Περίεργοι ἐκθέσεις.

Ἐν Λυὸν ἤρχισεν ἀπὸ τινος ἐκθεσεῖς ἀντικει-
μένων τέχνης καὶ οἰκιακῆς οἰκονομίας, προ-
σεχῶς δ' ἄρχεται ἐν Neuchatel (τῆς Ἑλβετίας)
ἐκθεσεῖς προϊόντων τῆς γαλακτοκομίας, ἧτοι γα-
λάκτων (φυσικῶν καὶ συμπεπυκνωμένων), βου-
τύρων, τυριῶν κλπ.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

1. Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι ἔνεκα τοῦ ὄγκου αὐτῶν
πλοῖα τινὰ κολοσσίων διαστάσεων, ὡς ἐπὶ παράδειγματι
ὁ Μέγας Ἄνατολικὸς (Great-Eastern), καταλαμβάνου-
σιν οὕτως εἶπειν τὰ κύματα, ὅ ὁ σάλος σχεδὸν δὲν εἶ-
ναι ἐπικισθητὸς ἐν αὐτοῖς· ἀλλὰ τοιαῦτα πλοῖα ποιοῦσιν ἐ-
φαίρουν, καὶ δὲν συναριθμοῦνται μετὰ τῶν πληρούστων
τὰς συνήθεις ἀνάγκας.